

Rødt Oslos program 2019-2023

Programkomiteens innstilling

25. februar 2019

Innholdsfortegnelse

1	Arbeidsliv	4
2	6-timersdag	4
3	Oslo kommune som arbeidsgiver.....	4
4	Oslo havn og havnearbeiderne	5
5	Oslo kommunes krav til leverandører.....	5
6	Arbeidslivet generelt	6
7	2. Antirasisme og solidaritet.....	7
8	Antirasisme.....	7
9	Samer i Oslo.....	8
10	Likeverd for LHBT+-folk	8
11	Like muligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne.....	8
12	Flyktningpolitikk og inkludering	9
13	Internasjonal solidaritet	10
14	3. Kvinnefrigjøring	10
15	Kvinner og kommunen	10
16	Heltid, deltid og 6-timersdag.....	11
17	Vold, kropp og organisering	11
18	4. Byplanlegging og boligpolitikk.....	12
19	Demokratisk byplanlegging	12
20	Bærekraftig byutvikling	12
21	Styrk det offentlige rom	13
22	Hvor skal vi bygge.....	13
23	Bolig til alle	14
24	Kommunale boliger	14
25	Ikke-kommersielle boliger for kjøp og salg	15
26	Boformer og standarder.....	15
27	5. Klima og miljø	16
28	Energi.....	16

33	Oslomarka og blågrønt.....	16
34	Byøkologi og ressursbruk	17
35	Mer klima- og miljøpolitikk	18
36	6. Samferdsel.....	18
37	Fotgjengere	18
38	Sykling.....	18
39	Kollektivtrafikk.....	19
40	Bil.....	20
41	Nyttetraffic	20
42	7. Barnehage og skole	21
43	Barnehage	21
44	Grunnskole	23
45	Aktivitetsskolen	24
46	Videregående skole	25
47	Oslo som studentby.....	25
48	8. Helse og velferd.....	25
49	Sykehus – bevar Aker og Ullevål.....	26
50	Fødsel og barsel.....	27
51	Psykisk helsevern.....	27
52	Rusomsorg.....	28
53	Eldreomsorg	29
54	Prostitusjon	30
55	Vold mot kvinner	31
56	Sosiale tjenester	31
57	Barnevern	31
58	Skolehelsetjenesten og helsestasjonene	31
59	9. Kultur, idrett og fritid	32
60	Bibliotek.....	33
61	Breddeidrett.....	33
62	Ungdomsklubber	34
63	10. Økonomi og finansiering	34
64	Eiendomsskatt.....	34
65	Budsjetter	35
66	11. Makt og system	35
67	Byrådet	36
68	Bydelsutvalgene	36

69 Rødt Oslo legger ned mye arbeid i bystyret og i bydelsutvalgene i Oslo, men mange medlemmer driver
70 også med mye politisk arbeid utenom folkevalgte organer. Vi er med i fagforeninger og lokale aksjoner, i
71 velforeninger og støttegrupper. Vi har også en bredere horisont enn bare byen vi bor i, vi jobber for en
72 mer rettferdig og bærekraftig verden for alle – i Oslo, i Lofoten og i Palestina.

73 Rødt kjemper mot **forskjells-Oslo**. Hovedstaden er en klassesdelt by, hvor folk behandles forskjellig og har
74 ulike muligheter. Vi ser det i arbeidslivet, på boligmarkedet og i fordeling av ressurser og makt. I dagens
75 system er det rike og kapitaleiere som styrer politikken. Rødt jobber for et annet samfunnssystem, et
76 reelt folkestyre.

77 Rødt deltar i klassekampen mellom arbeiderklassen i Oslo og kapitalen og dens støttespillere. Oppskriften
78 på en mer rettferdig og bærekraftig verden, og ikke minst en mer rettferdig by, er flere organiserte
79 arbeidere i en sterkere **fagbevegelse** som bruker kampkrafta si.

80 Rødt er et **feministisk** parti. Selv om forskjellsbehandling og undertrykking av kvinner er mindre synlig
81 enn før, finnes den fortsatt. Vi støtter kvinnekamp både i Oslo og i resten av verden, og vi vil vurdere
82 hvordan vedtak fra bystyre og bydelsutvalg vil påvirke kvinner.

83 Rødt kjemper mot **rasisme** og annen diskriminering. Alle skal ha de samme rettigheter, friheter og plikter
84 uavhengig av hudfarge, kjønn, nasjonalitet, etnisk og kulturell bakgrunn, språk, livssyn, funksjonsevne
85 eller seksuell orientering.

86 Rødt er et **miljøparti**. Vi jobber for et samfunn hvor naturens tålegrenser, ikke kapitalismens behov for
87 stadig vekst, setter rammene for menneskelig aktivitet. Grønn kapitalisme er en selvmotsigelse.

88 Rødt vil sprengte de trange rammene for **kommunalt selvstyre**. Vi godtar ikke at private virksomheter som
89 har overtatt kommunale oppgaver skal få gjøre akkurat som de vil. Derfor har vi gang på gang utfordret
90 det rødgrønne byrådet i saker som profittfri velferd og driften av Oslo Havn. Vi støttet opprettelsen av
91 nytt byråd, men har ikke hatt noe ønske om å bli bundet på hender og føtter ved selv å gå inn i det. Oslo
92 trenger at byrådet har en venstreopposisjon.

93 Rødt er et **aktivistparti**. Og vi vil gjerne ha med flere!

94 I Oslo er vi organisert i flere lokallag etter yrke, interesser eller hvor vi bor, og det er i lokallagene de
95 fleste medlemmene kommer sammen og jobber politisk. Noen medlemmer deltar på alle aktiviteter,
96 andre deltar innimellom når de har tid. Du kan melde deg inn på [rødt.no/bli-medlem](http://roedt.no/bli-medlem).

97

98 Er det noe du ikke finner svar på i dette programmet? Det kan være du finner det i Rødts nasjonale
99 arbeidsprogram, som også gjelder for Oslo: [rødt.no/politikken](http://roedt.no/politikken).

100 Kontakt oss gjerne på oslo@roedt.no eller på facebook.com/RodtOslo.

101 **1. Arbeidsliv**

102 Alle skal ha rett til arbeid, tilpasset sine forutsetninger. Fast arbeid, trygge ansettelsesforhold og gode
103 tariffavtaler. Det er samfunnets ansvar å sikre nok arbeidsplasser og legge til rette for et godt arbeidsliv,
104 og Rødt vil jobbe for at stat og kommune tar dette ansvaret. De som ikke får jobb eller ikke kan jobbe,
105 skal sikres en inntekt å leve av. Rødt støtter fagbevegelsens kamp for høyere lønn i kvinnedominerte
106 yrker.

107 EØS-avtalen tvinger fram stadig mer markedsliberalisme i arbeidslivet. EU planlegger nå et overnasjonalt
108 arbeidsmarkedsbyrå (ELA), dermed kan Stortinget miste mye av myndigheten til å regulere arbeidslivet.
109 EØS er også en privatiseringsmotor. Det kommer stadig nye krav som skal styrke kommersielle i
110 konkurransen mot kommunal virksomhet.

111 Rødt ønsker både flyktninger og arbeidsinnvandrere velkommen til å jobbe i Norge. Vi vil kjempe sammen
112 med fagbevegelsen mot de langt dårligere vilkårene for lønn, arbeidstid og oppsigelsesvern som mange
113 arbeidsinnvandrere jobber under. I mange bransjer er useriøse ansettelsesformer, ofte gjennom
114 bemanningsbyråer, en trussel mot tarifflønn og gode arbeidsvilkår. Vår politikk bygger på fagorganisering,
115 samarbeid og gjensidig respekt mellom norske og utenlandske arbeidere.

116 **6-timersdag**

117 Rødt jobber for at mer av veksten i produktivitet tas ut som kortere daglig arbeidstid. Rødt vil støtte
118 fagforeninger som krever reduksjon av normalarbeidsdagen i kommende tariffoppgjør.

119 Sekstimersdagen er et av kvinnebevegelsens mest sentrale fagligpolitiske krav. Den er en
120 likestillingsreform, en familiereform og en samfunnsreform. En kortere normalarbeidsdag vil gjøre det
121 mye lettere å få hverdagen til å gå opp.

122 Kortere arbeidstid er også miljøvennlig. Både Høyre og Ap legger opp til en tredobling av det private
123 forbruket til 2060. Det tåler ikke klodens klima, miljø og ressurstillgang. Gevinsten fra økt produktivitet i
124 arbeidslivet bør heller tas ut i form av kortere daglig arbeidstid.

125

- Oslo kommune som arbeidsgiver må gå inn for å redusere arbeidstida med en halv time i tre
126 tariffoppgjør etter hverandre, ned til seks timers normalarbeidsdag.

127

- Der skift- og turnusplaner må omarbeides kan innføring av seks timers normalarbeidsdag skje
128 raskere.

129 **Oslo kommune som arbeidsgiver**

130 Oslo kommune er en av landets største arbeidsgivere med over 50 000 ansatte. Lønnsnivået er relativt
131 godt, og de fleste har trygge og nokså gode tariffavtaler, men det er mye som kan bli bedre.

132 Det er fremdeles mye bruk av bemanningsbyråer i kommunen, det er utstrakt bruk av små deltidsjobber
133 og mange går i midlertidige stillinger. Det gir ikke folk trygghet, lønn å leve av eller skikkelig
134 pensjonsopptjening. Deltid og midlertidighet gjør det for eksempel vanskelig å få boliglån.

135 Etter byråds skillet i 2015, har vi sett at flere områder er blitt vesentlig forbedret. Flere ansatte tar fagbrev,
136 vaktmesterne i Osloskolen er blitt rekommunisert og renovasjon er tatt tilbake i offentlig regi.

137 Mye er blitt gjort, men mye gjenstår. Rødt støtter arbeidet for å få på plass en tillitsreform, som skal
138 erstatte målstyringen som henger igjen etter det blå byrådet. Kvalitet og innhold i tjenestene må utvikles
139 gjennom tett samarbeid mellom ansatte, politikere og innbyggere. I alle bydeler, virksomheter og
140 kommunale foretak må den blåblå hersekulturen erstattes med en samarbeidskultur.

- 141 • Rødt krever ytringsfrihet for kommunalt ansatte – uten risiko for represalier.
- 142 • Alle som jobber deltid i kommunen skal få tilbud om full fast stilling, eventuelt økt
- 143 stillingsprosent, etter hvert som det blir ledige stillinger.
- 144 • Likelønnsprinsippet skal gjelde alle ansatte med samme stilling på tvers av bydeler, etater og
- 145 tjenestesteder.
- 146 • Midler avsatt til hoved-/mellomoppgjør skal fordeles sentralt, ikke i lokale forhandlinger.
- 147 • Oslo kommune må opprette vikarpooler for kommunens tjenester i stedet for å bruke private
- 148 vikarbyråer. De ansatte i vikarpoolene skal være fast ansatte og følge gjeldende tariffavtaler.
- 149 • Vikarer skal ha samme lønns- og arbeidsvilkår som om de var ansatt i kommunen.
- 150 • Fagskolen må styrkes og bli gratis på samme måte som annen skolegang.
- 151 • Kommunalt ansatte som ønsker det må fortsatt få mulighet til å ta fagbrev.
- 152 • Kommunale arbeidsplasser skal totalt ha et antall lærlingplasser som tilsvarer minst 2 promille av
- 153 kommunens folketall.

154 **Oslo havn og havnearbeiderne**

155 Bruk av løsarbeidere og underbetalte sjøfolk er utbredt i mange av verdens havner. Norge har ratifisert

156 ILOs konvensjon for havnearbeid (ILO 137) og tok lenge forpliktelsene på alvor. Under det blå byrådet

157 som styrte fram til 2015, ble det dratt i gang en kampanje og flere tiltak for å omdanne havna fra en

158 arbeidsplass med tariffavtale, til mange uorganiserte arbeidsplasser.

159 Over år er Oslo havn blitt stykket opp og tildelt ulike operatører. Slik har bystyret gitt fra seg kontrollen

160 over havna. Det siste som gjenstår av kommunal makt er styreplassene i det kommunale foretaket Oslo

161 Havn KF, men det rødgrønne flertallet i havnestyret har manglet vilje til å få på plass ordnede forhold i

162 havna.

- 163 • Alle operatører på Oslo Havn må tegne tariffavtale. Hvis de nekter, må kontraktene sies opp av
- 164 kommunen, med begrunnelse i Norges internasjonale forpliktelser.
- 165 • Alle leietakere og operatører i Oslo Havn må gi fortrinnsrett til registrerte havnearbeidere, slik
- 166 ILO-konvensjon 137 krever.
- 167 • Operatører som driver med sosial dumping og blir tatt i å bruke sjøfolk til havnearbeidernes
- 168 arbeid må miste retten til å drive i Oslo Havn.
- 169 • Det kommunale foretaket Oslo Havn må avvikles og havna driftes som en kommunal etat.

170 **Oslo kommunes krav til leverandører**

171 Rødt støtter kampen mot sosial dumping i alle sektorer, ikke bare i havna. Noen bransjer er mer utsatt for

172 sosial dumping enn andre. Ved utlysning av offentlig anbud for anskaffelser av varer, tjenester og bygg og

173 anlegg må Oslo kommune stille høye krav. De siste fire årene har de viktigste tiltakene i Oslo vært å ta

174 tjenester tilbake til kommunal drift og å stille krav til leverandører gjennom Oslo-modellen. Modellen er

175 god, men den kan bli bedre – Rødt har forslag til videreutvikling av Oslo-modellen:

- 176 • Bedrifter med tariffavtale skal foretrekkes som leverandører til kommunen. Dersom de ansatte
- 177 nektes å inngå landsomfattende tariffavtale skal kontrakter oppheves.

- 178 • Kommunen må si opp kontrakter med og anmelde bedrifter som bedriver sosial dumping og
179 bryter Oslo-modellen, inngåtte avtaler eller lover som arbeidsmiljøloven.
- 180 • Kommunen må stille hovedentreprenøren til ansvar for at innleide arbeidere likebehandles med
181 egen ansatte.

182 **Arbeidslivet generelt**

183 Rødt støtter kampen mot diskriminering og sosial dumping. Dette rammer oftest innvandrere, men også
184 midlertidig ansatte og arbeidere med jobb gjennom bemanningsselskaper. Mange arbeidsgivere driver
185 sosial dumping i strid med loven. Risikoen for å bli tatt er liten og straffenivået er lavt. Problemene er
186 store i arbeidslivet i Oslo og har vært det lenge, også kommunen må gjøre en innsats.

- 187 • Oslo kommune må samarbeide bedre med fagbevegelsen og slutte seg til målet om økt
188 organisasjonsgrad.
- 189 • Kommunen må gjøre det klart for næringsdrivende i byen at diskriminering i arbeidslivet er
190 ulovlig og uakseptabelt.
- 191 • Kommunen må opprette et ombud mot arbeidslivsdiskriminering. Ombudet skal særlig gi
192 innvandrere veiledning om rettigheter etter lov- og avtaleverk.
- 193 • Arbeidsinnvandrere må få tilbud om gratis norskopplæring, gjerne i tilknytning til arbeidsplassen.
- 194 • Innvandreres tiltak for selvorganisert språklæring og faglig og sosialpolitisk skoling må støttes.
- 195 • Kommunen må utføre egne kontroller for å sikre at loven med forbud mot søndagsåpne butikker
196 overholdes.

197 Noen må jobbe hardere enn andre for å komme inn i arbeidsmarkedet. Løsninga er ikke å åpne for mer
198 midlertidighet – midlertidig arbeid gjør at folk lever i usikkerhet. Det må på plass målrettede tiltak for å
199 bekjempe arbeidsledighet, særlig blant minoritetsgrupper med høy ledighet.

200 Ungdom flest har jobb eller skoleplass, men det er en økende gruppe ungdom, både med norsk og
201 utenlandsk bakgrunn, som aldri kommer i ordentlig jobb. Oslo kommune må sette i gang egne
202 ungdomstiltak.

203 NAVs praksisplasser blir ofte misbrukt som gratis arbeidskraft og fører alt for sjelden til fast ansettelse
204 etter praksisperioden. Mange opplever å gå i praksisplasser i opptil flere år, i arbeidsforhold som minner
205 om utnytting. Om en arbeidsplass kan ha nytte av arbeidskraften din, skal du få jobb – ikke praksisplass!

- 206 • Flere ungdommer må få tilbud om sommerjobb lokalt.
- 207 • Kommunen må etablere en praksisordning for ungdom som aldri har hatt jobb. De som deltar skal
208 ha rett til fast ansettelse etter bestått praksisperiode.
- 209 Om mulig skal praksisplassen bygge på ungdommens skolegang. I tillegg til kommunens egen
210 virksomhet skal også private og statlige arbeidsplasser utfordres til å delta.
- 211 • Private virksomheter må forplikte seg til å ta inn lærlinger.
- 212 • Sysselsettingstiltak og «frivillig innsats» skal ikke fortrenge ordinære arbeidsplasser eller
213 undergrave gjeldende tariffavtaler.

214 **2. Antirasisme og solidaritet**

215 Rødt jobber for at alle skal behandles med respekt, solidaritet og likeverd, uavhengig av kjønn,
216 funksjonsnivå, seksuell orientering eller kulturell eller religiøs bakgrunn. Oslo skal ikke være en by hvor
217 «de andre» skal integreres av «oss». Solidaritet innebærer gjensidighet og erkjennelse av felles interesser
218 – kamp mot imperialismen, utnyttning og diskriminering.

219 Mange opplever daglig diskriminering på grunn av for eksempel opphav eller funksjonsnivå – på
220 arbeidsplassen og skolen, i boligmarkedet og i samfunnslivet for øvrig. Rødt jobber for å motvirke dette.

221 Som landets hovedstad må vi stå samlet for å vise at vi har plass, kapasitet og vilje til å ta imot mennesker
222 på flukt. Rødt Oslo vil jobbe for at Norge tar et solidarisk vendepunkt i flyktningspolitikken.

223 **Antirasisme**

224 Mange av Oslos innbyggere er innflyttere, både fra andre landsdeler og andre verdensdeler. Ulike språk,
225 erfaringer og kulturer beriker byen vår, byen med det store hjertet. Mangfoldet er Oslos styrke.

226 Dessverre er det ikke alle som ser hvilke ressurser som ligger i dette mangfoldet. Det har vært en sterk
227 vekst i rasisme og høyreekstremisme, både i Norge og resten av Europa. Fremmedfrykt skaper splid, hat
228 og usikkerhet i samfunnet.

229 Noen norske politikere hevder at innvandring truer velferdsstaten og at muslimer truer norsk kultur. Når
230 fremmedfrykt brukes som et politisk virkemiddel for å vinne stemmer, har det svært negativ påvirkning
231 på offentlige ordskiftet. Rasistiske stemmer har begynt å etablere seg i norsk offentlighet, noe som har
232 ført til økt netthets, hatytringer og hatkriminalitet. Som et resultat av dette, opplever mange med
233 innvandrerbakgrunn å få sin ytringsfrihet innskrenket. Dette er et demokratisk problem.

234 Rødt er et antirasistisk parti som jobber aktivt for at ingen skal diskrimineres på bakgrunn av hudfarge,
235 religion, kultur eller etnisitet. Oslo skal være en inkluderende by hvor alle føler tilhørighet og samhold. Vi
236 vil jobbe aktivt for at Oslo skal bli en rasismefri by.

- 237 • Ingen rasistiske, islamofobe, antisemittiske eller høyreekstreme organisasjoner skal få økonomisk
238 eller annen støtte fra Oslo kommune.
- 239 • Oslo kommune skal ikke gi nazister eller rasister noen talerstol.
- 240 • Rødt Oslo vil jobbe for at rasister, nazister og høyreekstreme som prøver å markere seg i det
241 offentlige rom skal møtes med motstand og demonstrasjoner.
- 242 • Rødt går mot tiggeforbud, lokalt og nasjonalt.
- 243 • Oslo kommune må øke samarbeid med og tilskudd til organisasjoner som motarbeider rasisme og
244 diskriminering.
- 245 • Oslo kommune må arbeide mot netthets, hatytringer og hatkriminalitet, blant annet ved å
246 samarbeide med og støtte organisasjoner og prosjekter som jobber med dette.
- 247 • Oslo kommune må tilrettelegge for økt tilliten mellom politiet og ungdom med
248 innvandrerbakgrunn, ingen skal utsettes for etnisk profilering.
- 249 • Oslo kommune må innføre en ordning med anonyme jobbsøknader.
- 250 • Oslo kommune bør innføre minoritetskvotering, for å øke andelen ansatte med
251 minoritetsbakgrunn.

- 252 • Oslo kommune må jobbe for å bekjempe rasisme på utesteder og for enklere å kunne inndra
253 skjenkebevilling til utesteder som praktiserer diskriminering.
- 254 • Det må på plass et offentlig helsetilbud, sanitær- og botilbud for omreisende romfolk i Oslo.

255 **Samer i Oslo**

256 Rødt vil ha et samfunn hvor urfolks rettigheter ivaretas og urfolks kultur har en rettmessig plass, også i
257 Norges hovedstad. Oslo kommune må være bevisst sitt eget ansvar her.

- 258 • Både stat og kommune må støtte Samisk hus og aktivitetene og organisasjonene som hører til
259 der, blant annet samisk helsetreff for eldre og kurs i samisk.
- 260 • Osloskolen har i dag tilbud om undervisning i nordsamisk ved Kampen skole og fjernundervisning
261 i lulesamisk og sørsamisk. Alle elever i norsk grunnskole og videregående skole må få rett til å
262 velge samisk som fag, uavhengig av egen etnisk bakgrunn.

263 **Likeverd for LHBT+-folk**

264 Alle mennesker skal fritt kunne leve ut sitt kjønnsuttrykk og sin seksuelle orientering. Kampen for
265 rettigheter er kommet langt i Norge, men mange har fremdeles fordommer mot personer som ikke følger
266 tradisjonelle kjønnsrollemønstre. For mange fører dette til at de velger å skjule sitt kjønn, sin seksualitet
267 eller orientering i frykt for å bli utstøtt. Rødt jobber imot undertrykking av lesbiske, homofile, bifile og
268 transpersoner.

- 269 • Skeive organisasjoner i Oslo må få økt økonomisk støtte, slik at foreningene kan utvide sitt støtte-
270 og aktivitetstilbud.
- 271 • Skeive organisasjoner som jobber spesielt for LHBT+-folk med minoritetsbakgrunn eller
272 funksjonsnedsettelse bør få selvstendig støtte. Å være en minoritet i minoriteten medfører sine
273 helt egne problemer.
- 274 • Festivalen Oslo Pride har utviklet seg til en viktig politisk, kulturell og sosial møteplass for LHBT+-
275 folk fra hele landet. Festivalen må få nødvendig støtte for å unngå å måtte dreie arrangementet i
276 mer kommersiell retning. Oslo kommune må inngå en langsiktig avtale med Oslo Pride om leie av
277 festivalområde.
- 278 • Osloskolen og Oslos barnehager må jobbe for å synliggjøre mangfoldet av ulike kjønnsidentiteter
279 og seksuelle orienteringer for barn og unge.
- 280 Kommunen skal sørge for at det er undervisningsmaterieell tilgjengelig til bruk i grunnskolen.
- 281 • Oslo kommune skal i samarbeid med FRI Oslo og Akershus utvikle kurs for ansatte i
282 hjemmetjenesten og eldreomsorgen for å sikre likeverdige tjenestetilbud for LHBT+-eldre.

283 **Like muligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne**

284 Det bor over 100 000 mennesker med nedsatt funksjonsevne i Oslo. Det inkluderer blant annet folk med
285 bevegelsehemninger, nedsatt hørsel eller syn og psykiske lidelser. Ikke alle funksjonshindringer er
286 opplagte, men mange med funksjonsnedsettelse trenger noe tilrettelegging for å kunne ta del i
287 samfunnet på lik linje med andre. Mennesker med nedsatt funksjonsevne er forskjellige. Som andre folk,
288 er de mer eller mindre ressurssterke, de har forskjellige interesser og talenter, men de har alle verdifull
289 erfarings- og brukerkompetanse. Rødt Oslo vil legge til rette for at folk med nedsatt funksjonsevne skal få
290 like gode muligheter som andre.

- 291 • Diskriminering, mobbing og hatytringer av mennesker med nedsatt funksjonsevne må bekjempes.
292 Barn med funksjonsnedsettelse er mer utsatt for mobbing enn andre.
- 293 • Møtelokaler og andre offentlige arenaer må være universelt utformet.
- 294 • Offentlig transport og tilhørende infrastruktur må være universelt utformet. Alternative
295 transporttilbud må være fullgode alternativer til det vanlige transporttilbudet. (Les mer om dette
296 i kapitlet om samferdsel.)
- 297 • Osloskolen skal være tilgjengelig også for folk med nedsatt funksjonsevne. Kun 1 av 3 skoleelever
298 med funksjonsnedsettelse fullfører i dag videregående skole. Nye skolebygg må være universelt
299 utformet, mens tilgjengelighet i eksisterende skolebygg må sikres ved rehabilitering.
- 300 • Kunnskap om psykiske lidelser og andre funksjonsnedsettelse må spres i skolen, på
301 arbeidsplasser og andre steder folk møtes.
- 302 • Funksjonshemmede i arbeidsmarkedsbedrifter jobber ofte for dårlig lønn langt under tariff.
303 Lønna må opp i disse bedriftene.

304 **Flyktningpolitikk og inkludering**

305 Til tross for at Norge gjennom FNs flyktningkonvensjon er forpliktet til å beskytte mennesker på flukt,
306 stenger vi grensene og sender folk tilbake til flukt og krig. Gjennom Dublin-avtalen bidrar vi også til at folk
307 blir fanget i overfylte flyktningleirer i Hellas. Dagens flyktningpolitikk står ikke i samsvar med våre
308 forpliktelser.

309 Den økte bruken av midlertidig opphold er svært skadelig for barna. Mange som har flyktet alene til
310 Norge sliter med store psykiske helseproblemer, og nær halvparten av barna som har fått midlertidig
311 opphold – over 400 barn – har forsvunnet. Barns rettigheter skal ikke tilsidesettes av
312 innvandringspolitiske hensyn. Rødt jobber for at enslige mindreårige asylsøkere skal få permanent
313 opphold.

314 Det har også vært en dramatisk økning i tilbakekalling av statsborgerskap, også for folk som har vært
315 norske statsborgere i mange år – noen hele livet. Denne praksisen skaper stor usikkerhet og frykt blant
316 mange med innvandrerbakgrunn i Oslo. Dette bidrar ikke til et inkluderende og solidarisk samfunn. Vi
317 jobber for at statsborgerloven endres slik at statsborgerskap ikke kan tilbakekalles.

318 Rødt krever et solidarisk vendepunkt! Oslo skal være byen med det store hjertet – da må vi ha plass til
319 mange flere som flykter fra krig, nød og katastrofer.

- 320 • Norge må ta imot flere flyktninger og asylsøkere. Vi bør særlig ta imot flere kvoteflyktninger når
321 det oppstår store kriser, som i Syria, og vi bør også ta imot flere av båtflyktningene som krysser
322 Middelhavet.
- 323 • Praksisen med å gi midlertidig opphold fram til flyktninger fyller 18 år må opphøre, barn må få
324 permanent opphold.
- 325 • Enslige mindreårige asylsøkere må få dekket sine behov både for omsorg og utstyr. Mindreårige
326 asylsøkere må få boforhold, klær og lommepenger som gjør at de i større grad stiller på likefot
327 med andre ungdommer.
- 328 • Trandum asylfengsel må legges ned. De som får avslag på søknad om opphold har rett til et
329 normalt liv fram til utreise eller uttransportering.

- 330 • Asyløkere og papirløse må få arbeidstillatelse fra dag én. I første omgang må lengeværende
331 papirløse få oppholds- og arbeidstillatelse.
- 332 • Asyløkere og papirløse skal ha samme rett til fullverdige helsetjenester som norske statsborgere,
333 og asylbarn skal ha samme rett til barnehage og skolegang som andre barn i Norge.
- 334 • Mottaksordninger skal være drevet av det offentlige eller av organisasjoner uten profitt som
335 formål.

336 Internasjonal solidaritet

337 Norges deltakelse i feilslåtte kriger i Libya og Afghanistan har bidratt til at NATOs bomber har drept og
338 skadet tusenvis av mennesker og gjort enda flere hjemløse – mange av dem er fortsatt på flukt. Rødt
339 stiller seg svært kritisk til Norges rolle i Libya, som i dag er et totalt kaos. Rødt Oslo vil jobbe aktivt imot at
340 Norge skal delta i stormaktenes imperialistiske kriger. Vi tror ikke bomber skaper fred og demokrati. Vi vil
341 heller jobbe for internasjonal solidaritet.

342 Rødt Oslo støtter kampen for demokrati og sosial, økonomisk og nasjonal frigjøring verden over.
343 Solidaritet kjenner ingen landegrenser.

344 Oslo kommunes internasjonale arbeid bør bidra til å sikre sosial rettferdighet og medvirke til en utvikling
345 som ivaretar menneskerettigheter, demokrati og bærekraftig utvikling.

- 346 • Rødt Oslo jobber for boikott av staten Israel, israelske institusjoner og israelske produkter og
347 tjenester inntil Palestina er fritt.
- 348 • Oslo kommune må garantere at de ikke kjøper varer fra leverandører eller underleverandører fra
349 okkuperte palestinske områder.
- 350 • Oslo kommune skal støtte BDS-bevegelsen og skal ikke kjøpe varer fra Israel.
- 351 • Oslo kommune må vise internasjonal solidaritet med undertrykte folk og land, som Palestina,
352 Vest-Sahara, Kurdistan og rom.
- 353 • Oslo kommune bør inngå vennskapsbyavtale og samarbeide med en eller flere byer i det
354 okkuperte Palestina.
- 355 • Rødt Oslo vil jobbe for en fredskultur i Oslo, og vise aktiv motstand mot krig og imperialism.
- 356 • Rødt er mot permanent stasjonering av utenlandske NATO-styrker på norsk jord.

357 3. Kvinnefrigjøring

358 For å oppnå full kvinnefrigjøring må samfunnet endres grunnleggende, både i Norge og i resten av
359 verden, men mye kan også gjøres lokalt. Rødt Oslo vil at Oslo skal være en god by å bo i for alle kvinner og
360 vi vil ta grep for å gjøre Oslo til en kvinnevennlig by.

361 Kvinner og kommunen

362 Kvinner utgjør halve Oslos befolkningen. 173 000 kvinner er sysselsatte i Oslo, over 35 000 av dem jobber
363 for Oslo kommune. Når det gjelder å bedre kvinners kår, har kommunen et stort og viktig ansvar.

- 364 • Oslo kommune som arbeidsgiver må heve lønna i kvinnedominerte yrker og praktisere lik lønn
365 mellom kvinner og menn både ved likt arbeid og ved tilsvarende utdanning, erfaring og

- 366 kompetanse. Oslo kommune er en så stor arbeidsgiver at dette også vil påvirke kvinnelønna i
367 privat sektor.
- 368 • Det må ansettes betydelig flere i helse- og omsorgstjenestene, både av hensyn til brukerne og de
369 ansatte.
  - 370 • Kommunen må ta utgangspunkt i kvinners situasjon i planleggingen av byens tjenester.
  - 371 • Barselomsorgen må styrkes slik at Oslo kommune følger de nasjonale retningslinjer for
372 svangerskaps- og barselomsorg.
  - 373 • Flere gater, plasser og bygninger må kalles opp etter kvinner.
  - 374 • Kjønnsperspektivet må tas med i byplanleggingen for å sikre trygge offentlige rom.

375 **Heltid, deltid og 6-timersdag**

376 Kvinner har lavere lønn og færre ressurser enn menn. Kvinnefrigjøring forutsetter at alle kvinner har rett
377 og mulighet til å leve et liv som økonomisk selvstendig personer med kontroll over eget liv og egen
378 seksualitet, uten frykt for vold og overgrep.

379 Samfunnet tar et visst ansvar gjennom offentlige tjenester og offentlig støtte, men familier må fortsatt
380 yte omsorg for barn, eldre og syke som trenger det. I praksis vil det i stor grad fortsatt være kvinnene som
381 får dette ansvaret. Kamp for kortere arbeidstid og gode offentlige ordninger er derfor særlig viktig for
382 kvinner.

383 For at heltid skal bli en realitet for det store flertallet av kvinner, må den daglige arbeidstida forkortes til
384 seks timer. Kampen for heltid og kampen for 6-timersdagen henger derfor nøye sammen.

- 385 • Alle som jobber deltid i kommunen skal få tilbud om full fast stilling, eventuelt økt
386 stillingsprosent, etter hvert som det blir ledige stillinger.
- 387 • Oslo kommune må lage en plan for innføring av seks timers normalarbeidsdag med full
388 lønnskompensasjon i kommunen. (Les mer i kapitlet om arbeidsliv.)

389 **Vold, kropp og organisering**

390 Menns vold mot kvinner er et alvorlig samfunnsproblem. Rødt Oslo vil jobbe for gode tilbud til
391 voldsutsatte kvinner og deres barn. Alternativ til Vold, Oslo krisesenter, overgrepsmottaket og ROSA-
392 prosjektet er viktige aktører på feltet som må sikres tilstrekkelige ressurser.

- 393 • Oslo kommune må etablere gode exit-tiltak for kvinner i prostitusjon.
- 394 • Oslo skal bli en strippefri by.
- 395 • Oslo krisesenter må få økte bevilgninger.

396 Menstruasjonsprodukter og prevensjon er ikke luksusprodukter for kvinner, men høyst nødvendige
397 produkter som koster mye penger. På sikt bør både mensprodukter og prevensjon bli gratis. Et viktig
398 første steg på veien vil være å sørge for at alle skoleelever kan få disse produktene gratis.

- 399 • Menstruasjonsprodukter og prevensjon (inkludert nødprevensjon) skal være gratis og tilgjengelig
400 på alle Osloskolene og på helsestasjoner for ungdom.

401 Kvinneorganisasjonene er en spydspiss i kvinnekampen og gjør en stor og viktig jobb. Rødt Oslo vil jobbe
402 sammen med kvinnebevegelsen i kvinnepolitiske kamper og vil blant annet gå inn for at det opprettes et

403 eget kvinnehus, det vil være viktig for å gi de enkelte organisasjonene gode arbeidsvilkår og styrke
404 kontakten dem imellom.

405 • En kvinnepost som kvinneorganisasjonene kan søke støtte fra må bli en fast post i Oslo-
406 budsjettet.

407 • Det bør opprettes et eget kvinnehus i samarbeid mellom kommunen og kvinneorganisasjonene.
408 Et slikt hus må ha plass til de mange kvinneorganisasjonene i byen.

409 **4. Byplanlegging og boligpolitikk**

410 Utviklingen av Oslo by har blitt overlatt til private aktører som setter sine egne profittbehov foran
411 behovene til oss som bor her. Byens innbyggere har ingen reell makt i prosesser som styres av økonomisk
412 mektige aktører som aldri har blitt folkevalgt, men som likevel får bestemme over hvordan byen vår skal
413 se ut og hvordan byrommet skal benyttes. Dette er et demokratisk problem.

414 Når byutvikling overlates til markedet og private aktører betyr det også at store grupper av befolkningen
415 fortrenses fra områder som regnes som «attraktive». Vi ser det blant annet i Bjørvika, hvor vi finner
416 Operaen, det nye hovedbiblioteket og flotte kontorbygg, men som ikke har plass til en like mangfoldig
417 sammensetting av beboere, selv om den ligger i kort gangavstand fra tradisjonelle arbeiderstrøk som
418 Grønland og Tøyen. Markedsstyrt byutvikling fører til at folk og familier presses ut av nabolaget sitt på
419 grunn av økende husleier og boligpriser. Byutvikling som overlates til markedet skaper forskjeller og
420 motvirker inkludering av alle samfunnslag.

421 God byplanlegging bidrar til et godt liv – på jobb og skole og i fritida. Dette krever samarbeid og
422 fellesskapsløsninger. Rødt er for en demokratisk, inkluderende og bærekraftig byutvikling. Oslo skal ha
423 plass til alle og innbyggernes behov skal gå foran interessene til spekulanter og den økonomiske eliten.

424 **Demokratisk byplanlegging**

425 Rødt ønsker å ta tilbake den demokratiske retten innbyggerne har til å planlegge egen by. Boligbygging og
426 planlegging av Oslo må styres demokratisk av oss som bor her, ikke av eiendomsinvestorenes krav til
427 høye overskudd.

428 • Det skal lages lokalsamfunnsplaner i samarbeid med lokalbefolkning, lokale
429 interesseorganisasjoner og næringsdrivende.

430 • I forbindelse med større byggeprosjekter må det tas initiativ til plansmier hvor utvikling og
431 regulering planlegges i felleskap med alle berørte parter. Både beboere, lokalt næringsliv og
432 organisasjoner må kunne delta.

433 • Det må gis lengre tidsfrister ved nabovarsling i byggesaker og alle naboer som er reelle beboere
434 må varsles, ikke bare de juridiske eierne (som ofte ikke bor der).

435 **Bærekraftig byutvikling**

436 Rødt er for en politikk som fremmer bosetting og sysselsetting i hele landet og som hindrer massiv
437 sentralisering i hovedstadsregionen. Likevel vokser Oslo, også utenfor kommunens grenser. Dette krever
438 tettere samarbeid om kollektivtransport og lokalisering av boliger, tjenester og arbeidsplasser.

439 • Sentralisering er til hinder for en bærekraftig byutvikling. Oslo kommune må gå inn for å få ned
440 antall innflyttere og fremme bosetning i distriktene.

- 441 • Enkeltprosjekter må ses i en større byplansammenheng. Det må lages områdeplaner som ser
442 enkelttomtene i sammenheng, og der det er flere tomteeiere, må disse pålegges samarbeid om
443 fellesarealer.
- 444 • Rødt går mot etablering av nye bilbaserte kjøpesentre. Reguleringsvedtak, trafikkregulering og
445 parkeringsbestemmelser må brukes for å forhindre etablering av nye og utvidelse av eksisterende
446 bilbaserte kjøpesentre.
- 447 • Planer må ha klare og strenge rekkefølgebestemmelser som sikrer at det etableres nærmiljøtilbud
448 (skoler, barnehager, nærbutikker, idrettsanlegg osv.) samtidig som folk flytter inn.
- 449 • Det bør ikke bygges nye boligområder eller foretas vesentlige utvidelser i allerede utbygde
450 områder uten at et effektivt kollektivnett er på plass fra dag én.
- 451 • Utbygging av nye områder må forutsette at det samtidig settes av tomter til et mangfold av
452 arbeidsplasser i området.

453 **Styrk det offentlige rom**

454 Byen blir stadig mer kommersialisert og privatisert, dette vil Rødt motvirke. Det er et stort behov for flere
455 offentlige møteplasser, som et alternativ til de kommersielle. Steder hvor lokalmiljøet finner det naturlig
456 å møtes, knytte kontakt og skape samarbeidsarenaer som fører til gode bomiljøer.

- 457 • Det må opprettes flere offentlige biblioteker, ungdomsklubber og aktivitetsentre knyttet til
458 lokale miljøer. Når dette er mulig bør møteplasser drives av beboerne.
- 459 • Offentlige servicefunksjoner og -tilbud må legges utenom private kjøpesentre.
- 460 • Mengden reklame i det offentlige rom må reduseres kraftig og avgiftsbelegges. Kommunen skal
461 ikke tillate at det settes av hele vegger til reklame.
- 462 • Det må opprettes flere offentlige plakattavler i alle bydeler.
- 463 • Leskur, benker og offentlige toaletter må bygges, rustes opp og vedlikeholdes i kommunal regi.
- 464 • Torg og plasser skal driftes og disponeres av kommunen eller bydelene, ikke av private
465 driftsselskaper.

466 **Hvor skal vi bygge**

467 Det meste av fortetting i byen har kommet i Oslo øst. Dette går på bekostning av beboerne i disse
468 områdene, og motvirker en balansert byutvikling med en mangfoldig sammensetting av boliger og
469 arbeidsplasser spredt over hele byen. I tillegg er kapasiteten på T-banens østlige linjer sprengt, mens det
470 er til dels god plass i vest.

- 471 • Byutvikling på vestkanten må prioriteres framfor videre fortetting på østkanten. Det skal ikke
472 fortettes videre i høyt fortettede områder i øst før alle alternativene i vest er brukt opp.
- 473 • Dagens småhusplan, som verner villaeiendommer, er til hinder for utbygging i Oslo vest og må
474 revideres.
- 475 • Antall boliger som er planlagt i Hovinbyen må ned fra 40 000 til 28 000. I stedet bør det bygges
476 12 000 boliger i vest, nær det eksisterende kollektivnettet, særlig langs T-banen og trikkelinjene.

- 477 • Byplanleggingen må sikre hensiktsmessige arealer til industri og næring. Kommunen må også
478 bygge nødvendig infrastruktur som gjør det mulig med moderne og bærekraftig
479 industriproduksjon.
- 480 • Groruddalsbunnen skal i hovedsak beholdes industri, lager, plasskrevende handel, transport og
481 friområder.

482 **Bolig til alle**

483 Den markedsstyrte boligpolitikken har skapt en unødvendig boligkrise i Oslo. Bolig har gått fra å være et
484 sted å bo, til å bli et investeringsobjekt som skal tilfredsstille et umettelig behov for profitt til
485 eiendomsspekulanter, utbyggere og andre investorer. Banker gjør også god butikk på å låne store
486 summer til folk som må overby hverandre i hektiske budrunder for å skaffe seg et sted å bo i
487 hovedstaden. Ideen om at en bolig er et investeringsobjekt er ødeleggende.

488 Det viktigste målet må være at alle skal kunne bo trygt i en bolig med god standard og passe størrelse.
489 Det har vist seg at markedet er fullstendig uegnet til å oppnå dette. Boligmarkedet må derfor reguleres og
490 kommunen må i større grad tilby boliger til alle som ikke ønsker eller makter å delta i markedsgaloppen.
491 Både på Stortinget og Oslo rådhus vil Rødt Oslo kjempe for tanken om at bolig er en rettighet som trenger
492 politisk styring.

- 493 • Det må opprettes et kommunalt boligtilsyn som kontrollerer at boligutleierytter etterlever de
494 bestemmelser som er knytta til drift og utleie av bolig, for eksempel Brannvernloven.
- 495 • Husleieregulering på utleieboliger må gjeninnføres.
- 496 • For å motvirke at utleiemarkedet blir overtatt av korttidsleie bør utleie via tredjeparter som
497 Airbnb kun være lovlig inntil 60 dager i året.
- 498 • Eiendomsskatten på sekundærboliger, boliger man selv ikke bor i, bør økes.
- 499 • Kommunen skal sikre at beboere i leiegårder kan bruke kommunal forkjøpsrett. Kommunen skal
500 bistå dem under hele prosessen dersom leieboerne har behov for det.

501 **Kommunale boliger**

502 Oslo kommune har gjennom flere tiår og under skiftende byråd vært landets største bolighai. Gjennom
503 Oslo Boligbygg KF har kommunen utbyttet byens fattigste ved å kreve inn tilnærmet markedsleie for
504 boligene sine. Samtidig som de kommunale boligene har fått stå og forfalle slik at vedlikeholdsetterslepet
505 er på flere milliarder kroner.

506 Rødt Oslo kan ikke godta en politikk som gjør byens vanskeligstilte til kommunekassas melkeku. Husleien i
507 de kommunale gårdene må komme de som bor der til gode.

- 508 • Kommunen skal skaffe bolig til dem som ikke kan sørge for dette selv. Bostedsløse skal skaffes
509 hensiktsmessig bolig innen en måned.
- 510 • Det må bygges flere kommunale utleieboliger for vanskeligstilte.
- 511 • Kommunen skal sikre beboerne forutsigbare leieforhold. Det er viktig for å opprettholde
512 tilknytting til lokalmiljøet.
- 513 • Systemet med «gjengs leie» (markedsleie) i kommunale boliger må avvikles.
- 514 • Vedlikeholdsetterslepet i kommunale boliger må dekkes av kommunekassa.

- 515
- Booppfølgingen i bydelene og tiltak for bomiljøet må styrkes.
- 516
- Forvaltningen av kommunale boliger legges til en boligetat. Boligene skal ikke forvaltes av et kommunalt foretak (KF) som har overskudd som formål.
- 517
- 518
- Leieboernes organisasjoner skal være representert i styret for forvaltningen av kommunale boliger.
- 519

520 Ikke-kommersielle boliger for kjøp og salg

521 I København fins det allmenntilgjengelige boliger for kjøp og salg uten profitt, men i Oslo er folk prisgitt
522 markedet. Oslo trenger ikke-kommersielle boliger.

- 523
- Husbanken må få økte rammer til å finansiere bygging av ikke-kommersielle boliger.
- 524
- Ikke-kommersielle boligbyggelag må ha en gjenkjøpsplikt, slik at alle fritt kan selge tilbake når de
525 måtte ønske. Gjenkjøpsprisen skal være kjøpspris pluss prisregulering (justert etter
526 konsumprisindeksen) for den perioden man har eid boligen.
- 527
- Stiftelser og andre ikke-kommersielle utbyggere som bygger ikke-kommersielle boliger bør tilbys
528 tomter til en rimeligere pris enn det som normalt kan oppnås i markedet.

529 Boformer og standarder

530 Oslo har for få og for dyre boliger. Dette fører også til at nybygg ofte har feil boliger. De som har dårlig
531 råd avspises med små og dårlige leiligheter og trange, skyggefulle utearealer. Samtidig bygges det mange
532 urimelig store, plasskrevende og kostbare boliger.

533 De fleste boliger i Oslo er dessuten bygd for folk som bor alene eller i en liten familie, men det er behov
534 for et mer variert tilbud. Det må legges til rette for alternative boformer, som for eksempel kollektiver.

- 535
- Kommunen skal som regel ikke selge ut kommunale tomter og gårder. Formålet for kommunens
536 strategiske tomtekjøp skal utvides til å også gjelde boligformål.
- 537
- Når større byområder bygges ut, skal planlegging være i offentlig regi. Kommunen skal også selv
538 delta aktivt som utbygger.
- 539
- Kommunen må kunne pålegge vedlikehold og rehabilitering av bygårder og tomter som ikke
540 holdes ved like. Hvis dette ikke følges opp skal kommunen vurdere å ekspropriere.
- 541
- Universell utforming skal være standarden ved nybygg og rehabilitering.
- 542
- Det skal ikke bygges flere eneboliger i Oslo. Det skal ikke bygges boliger på mer enn 150
543 kvadratmeter uten at disse har klausul om antall beboere (kollektiver, storfamilier).
- 544
- Det skal ikke tillates ettromsleiligheter ved nybygging eller rehabiliteringer.
- 545
- Boligblokker skal normalt ikke være over seks etasjer. Enkelte høyhus kan tillates forutsatt at de
546 har en sentral posisjon i boligområdet (for eksempel servicetjenester) og at de har friarealer
547 rundt som kompenserer for den ekstra høyden.
- 548
- Gårdsrom og avstand mellom blokker må være stort nok til at alle leiligheter får ettermiddagssol.
549 Balkonger og takterrasser skal ikke regnes som uteareal i reguleringsssammenheng.
- 550
- Parker og offentlige grøntarealer skal ikke brukes som erstatning for boligens uteareal.
- 551
- Det må stilles krav om at leiligheter skal være gjennomgående for å slippe til lys og luft.

- 552 • Det skal ikke bygges boliger i områder med helseskadelig støy.
- 553 • Det må planlegges for betraktelig større grøntområder i nye boligprosjekter.
- 554 • Kvalitetene ved eksisterende drabantbyer i Oslo øst må bevares. Grønt- og friarealer i disse
555 områdene må vernes og skal ikke vike for nye boligprosjekter.
- 556 • Utnyttelsesgraden i områder som ligger langs strandlinja må senkes betraktelig. Vernede vassdrag
557 skal bevares som landskapsvernområder.
- 558 • Den offentlige bygningskontrollen må gjenopprettes og styrkes. Det har vist seg gang på gang at
559 byggherrers og entreprenørers egenkontroll ikke er holdbar.

560 **5. Klima og miljø**

561 Menneskeskapte klimaendringer er et resultat av den økonomiske veksttvangen i det kapitalistiske
562 systemet Rødts alternativ er et sosialistisk, folkestyrt samfunn. En sosialisme som ikke ødelegger
563 livsgrunnlaget for kommende generasjoner. Holder vi den nåværende kursen vil det være katastrofalt.
564 Derfor må vi tenke nytt.

565 **Energi**

566 Produksjon og distribusjon av energi er en viktig del av vår felles infrastruktur og må planlegges og styres
567 på lik linje med hvordan vi håndterer skole, vei og renovasjon. Rødt vil jobbe for at Oslo kommune er en
568 aktiv eier av sine energiselskaper og at man øker sine andeler i kraftsektoren.

- 569 • Hafslund, som er eid av Oslo kommune, må selge seg ut av NorthConnect-kabelen.
- 570 • Rødt vil motarbeide at Norge integreres tettere med EUs kraftmarked.
- 571 • Det må innføres et toprissystem for strømleveranse til husholdningene, med rimelig strøm til
572 basisforbruk og dyr strøm til overforbruk.

573 **Oslomarka og blågrønt**

574 Oslomarka er et unikt natur- og rekreasjonsområde for byens befolkning og må bevares. Randsonen
575 mellom bebyggelsen og Marka må ikke uthules, Rødt Oslo vil gå mot å utvide byggesonen på bekostning
576 av Oslomarka. Her må natur- og kulturvern prioriteres over boligbygging og nye idrettsanlegg.

- 577 • Marka-vernet må ikke svekkes ved å utvide mulighetene for å bygge idrettsanlegg i Marka.
- 578 • Østensjøvannet og områdene rundt må bevares. Elver og bekker som er lagt i rør må åpnes i
579 størst mulig grad.
- 580 • Det bør etableres nasjonalpark i Østmarka.
- 581 • Parker, friområder og skog må bevares – og gjerne utvides – slik at vi får flere sammenhengende
582 grøntområder og trafikkikker atkomst til gode friområder. Det må etableres romslige
583 parkområder, ikke bare pyntestriper med grønt langs blokkene.
- 584 Det må utarbeides bindende grøntplaner som sikrer en struktur av park, natur- og friområder
585 innenfor byggesonen i Oslo.
- 586 • Parker som brukes av flere enn bare bydelens innbyggere og som ligger i gåavstand fra sentrum
587 må likestilles med parkene i sentrum. Kommunen må sette av like mye penger til å forvalte disse
588 parkene som sentrumsparkene.

- 589 • Vedlikeholdet av Oslos parker og grøntområder skal gjøres av kommunalt ansatte.
  - 590 • Det må opprettes flere parsellhager i Oslo.
  - 591 • Rødt Oslo vil jobbe for en verneplan for Oslofjorden.
- 592 Naturvern og dyrevern er viktig for Rødt. Å ta hensyn til naturens tålegrenser og dyrevelferd innebærer
593 også å ta vare på naturmangfoldet og økosystemene.
- 594 • Områder hvor rødlistede dyre- eller plantearter holder til eller vokser, må vernes.
  - 595 Ulven i Oslomarka må vernes.
  - 596 • Oslo kommune må støtte og legge til rette for organisasjoner som hjelper dyr i nød.
  - 597 • Rødt støtter etablering av fredede urskogsområder.
  - 598 • Ved nyplanting skal allergifremmende og svartelistede trær og busker unngås, og det skal sikres
599 gode forhold for pollinerende insekter. Stedegne arter skal prioriteres.
  - 600 • Verdifull jord (matjord) forsvinner i økende tempo når nye eiendommer utvikles og veier bygges. I
601 saker med utbygging og bruksendringer skal jordvern stå i første rekke.

602 **Byøkologi og ressursbruk**

- 603 Kommunen bør legge til rette for flere byøkologiske boligbygg og prosjekter i Oslo for å høste erfaringer
604 om alternativ organisering av bymiljøet. Oslo kommune må også legge til rette for gjenbruk og ombruk i
605 mye større grad enn i dag, både for enkeltpersoner og firmaer.
- 606 • Oslo kommune bør iverksette flere byøkologiske pilotprosjekter med forskjellige typer boliger.
607 Eksisterende byøkologiske pilotprosjekter må få forutsigbare rammer og støtte til å drive med
608 økologisk oppussing og rehabilitering av byggene sine.
  - 609 • Tiltak for gjenbruk av materialer ved utbygging, oppussing og riving av bygg må påbys.
  - 610 • Bruken av miljøvennlige varmekilder må utvides. Alle kommunale nybygg skal installere
611 solfangere og/eller solceller. Høyhus skal utredes for småskala vindkraftproduksjon på toppen.
  - 612 • Det må stilles strenge krav til miljøstandarden ved nybygg og større rehabiliteringer. Nybygg bør
613 være «plusshus», det vil si bygg som produserer mer energi enn de bruker.
  - 614 • Ved nybygging og større rehabiliteringer skal det stilles krav til håndtering av avløpsvann. Det bør
615 blant annet legges til rette for kilde separering som skiller gråvann fra svartvann, slik at gråvannet
616 for eksempel kan gjenbrukes lokalt.
  - 617 • Vannforsyningen i Oslo må ikke bli privatisert. Rensing og distribusjon av drikkevannet for byens
618 befolkning skal være en kommunal tjeneste.
  - 619 • Kommunale kantiner bør innføre minst en kjøttfri dag i uka.
  - 620 • Oslo kommune bør bidra med lokaler til «gratisbutikker», og oppmuntre byens borettslag til å
621 lage egne bytteboder. Alle bør ha byttehyller eller byttecontainere innen rimelig gangavstand fra
622 der de bor.
  - 623 • Rødt Oslo vil støtte et forbud mot oppskyting av fyrverkeri for privatpersoner. Nyttårsaften og
624 andre anledninger bør heller feires med større fyrverkeri i offentlig regi.

625 Mer klima- og miljøpolitikk

626 Mer politikk som er relevant for klima og miljø finner du i kapitlene våre om henholdsvis byutvikling og
627 samferdsel.

628 Vi anbefaler også flere publikasjoner fra Rødt sentralt, blant annet «Oljefri», en plan for oppbygging av
629 framtidsrettede arbeidsplasser parallelt med nedtrapping av olje- og gassindustrien: roedt.no/miljo

630 6. Samferdsel

631 Oslo trenger framtidsrettede løsninger som tar hensyn til fellesskapet. Vi må velge kollektivtrafikk framfor
632 privatbilisme, gående framfor motorvei og syklende framfor parkeringsplasser. Der hensynet til myke
633 trafikanter kommer i konflikt med privatbiler, må gående og syklistler alltid prioriteres.

634 Fotgjengere

635 Den vanligste transportformen for Oslos innbyggere er føttene. Enten det er til butikken, til jobben eller
636 mellom andre transportmidler, men i alt for stor grad tilgodeses fotgjengerne ofte med dårlige løsninger
637 som innebærer omveier, gjerne via utrivelige broer og underganger.

- 638 • Gangveger skal i størst mulig grad ha trivselsfremmende utforming, skjerming mot biltrafikk,
639 beplantning som vedlikeholdes og god belysning.
- 640 • Gangveier og fortauer skal ryddes for snø og strøs hele vinteren, og universell utforming må
641 opprettholdes selv om det snør. Eldre og funksjonshemmede har rett til å komme seg ut også om
642 vinteren.
- 643 • Ved naturlige knutepunkter må det settes opp kart som gir informasjon om gangveier,
644 målpunkter og kollektivholdeplasser i nærheten. Skilting og informasjon er svært viktig for å få
645 flere til å gå.
- 646 • Barneskoler skal alltid ha trygg adkomst for gående.
- 647 • I villastrøk bør gateparkering reduseres og fortou anlegges der dette mangler.

648 Sykling

649 Oslo er en by som i for liten grad er planlagt for syklistler, og i mange tilfeller har planlegginga blitt preget
650 av motstridende interesser mellom syklistler og bilister. Rødt Oslo vil alltid jobbe for å bedre forholda for
651 syklistler i Oslo.

- 652 • Det skal alltid legges til rette for syklistler ved bygging eller ombygging av veier. Der hensynet til
653 sykkel kommer i konflikt med privatbiler, skal sykkel prioriteres.
- 654 • Sykkelveier skal holdes fri for parkerte biler og andre hindringer. Vedlikehold av sykkelveiene må
655 prioriteres. Sykkelveier og -felt må brøytes om vinteren.
- 656 • Planlagte sykkeltraseer må ferdigstilles snarest. I tillegg må det planlegges og bygges et langt mer
657 finmasket sykkelnettverk, som gir kort vei til nærmeste trygge og effektive rute.
- 658 • Standarden på de eksisterende sykkeltraseene må heves for å fjerne trafikkfeller, flaskehalsar og
659 hindringer.
- 660 • Tilrettelegging for sykkel og vintervedlikehold i Oslo sør, bydelene Nordstrand og Søndre
661 Nordstrand, må prioriteres høyere.

662 Sikker sykkelparkering og flere bysykler er viktig for at flere skal ta i bruk sykkel til og fra jobb og på reiser
663 rundt i byen.

- 664 • Flere steder innenfor Ring 2 bør P-plasser for bil erstattes med sikre parkeringsplasser for sykkel.
665 Det må bygges sikker sykkelparkering ved holdeplasser for T-bane, trikk og buss.
- 666 • Det må kreves sykkelparkeringsplasser ved alle nærings- og kulturbygg. Butikker over et visst
667 volum (1000 kvadratmeter) må pålegges å lage parkeringsplasser for sykkel.
- 668 • Oslo kommune må overta bysykkelordninga, utvide sykkelparken og etablere stativer ut til Ring 3
669 og til Oslo sør, bydel Østensjø og Groruddalen.

670 Kollektivtrafikk

671 På tross av et nytt politisk flertall i 2015 har billettprisene på kollektivtransporten fortsatt å øke. Dette går
672 først og fremst ut over byens barnefamilier og lavtlønte som stadig må betale mer for mobilitet.
673 Kollektivtransporten i Oslo lider fortsatt av tidligere byråds privatiseringsiver som delte opp ulike deler av
674 kollektivtransporten i ulike selskaper. Dette er byråkratisk og lite effektivt. Rødt vil samle selskapene som
675 er eid av Oslo kommune og knyttet til kollektivtransporten, i én felles organisasjon med kollektivtransport
676 som eneste arbeidsområde.

677 Rødt jobber for at kollektivtransport i Oslo skal være gratis å bruke for alle, finansiert av fellesskapet. Vi
678 støtter derfor enhver reduksjon av passasjerbetaling på buss, trikk, T-bane og tog.

- 679 • Sone 1 må utvides, slik at det innføres vanlig lokaltakst for reiser til og fra Oslo/Akershus.
- 680 • Studentrabatt på kollektivtrafikk skal ikke ha noen øvre aldersgrense.
- 681 • Alle som lever på økonomisk sosialhjelp skal ha rett til honnørrabatt på kollektivtrafikken.
- 682 • All kollektivtransport og alle holdeplasser i Oslo skal være universelt utformet. Også mennesker
683 med orienterings- eller bevegelsehemninger skal kunne benytte seg av Oslos kollektivtilbud.

684 Trikk, tog og T-bane – kollektivtransport på skinner – er effektivt og miljøvennlig. Kapasiteten på
685 eksisterende skinnegående kollektivtransport i Oslo er sprenget, spesielt østover.

- 686 • Eksisterende skinnenett må forlenges til Ahus og forlengelsen innlemmes i sone 1.
- 687 • Avgangshyppigheten må opp på alle lokaltoelinjer.

688 Buss og båt er gode og fleksible alternativer. Nye busser og båter som kjøpes inn må alltid være det mest
689 miljøvennlige alternativet som er å få.

- 690 • Antallet kollektivfelt i Oslo må økes. Der det mangler kollektivfelt på de store innfartsveiene, samt
691 på Ring 3, må ett av de eksisterende kjørefeltene gjøres om til kollektivfelt.
- 692 • Kollektivtrafikken må gis prioritet i kryss og på steder der den plages av forsinkelser.

693 Tilrettelagt transport (TT) er en transporttjeneste for folk som ikke kan bruke det vanlige kollektivtilbudet.
694 TT er en erstatning for vanlig kollektivtransport og utføres vanligvis med drosje.

- 695 • Tilrettelagt transport er en erstatning for vanlig kollektivtransport, og administrasjonen av
696 tilbudet bør derfor samles organisatorisk med kollektivtilbudet. Transporttjenesten til
697 funksjonshemmede som ikke kan bruke vanlig kollektivtransport egner seg ikke for anbud.
- 698 • Egenandelen på TT-reiser skal ikke være høyere enn billettprisen på vanlig kollektivtransport.
699 Taket på antall TT-reiser må fjernes.

- 700
- TT-tilbudet må utvikles videre i nært samarbeid med brukerne og brukerorganisasjonene.

701 **Bil**

702 Bilen tar fortsatt for stor plass i Oslo og de store veiprojektene koster skattebetalerne for mye. Rødt
703 jobber for at det å reise kollektivt skal være et godt alternativ til å kjøre privatbil. Rødt er mot den nye
704 planlagte motorveien til Bærum. Vi går mot prosjekter som gir økt kapasitet på veinettet, og ønsker i
705 stedet tiltak som reduserer bilbruken.

706 ALT 1: Rødt mener at veiutbygging skal finansieres av det offentlige, men støtter bruken av veiprisning eller
707 rushtidsavgifter for å flytte mest mulig persontransport fra bil til kollektiv. En slik rushtidsavgift må være
708 differensiert, slik at det er relativt billig å kjøre gjennom bomringen utenom rushtida.

709 ALT 2: Rødt er mot de høye bompengene som blir innført i byen. Slik som boliger, barnehager og
710 arbeidsplasser er spredd utover Oslo og nabokommunene, så er bil eneste mulighet for mange. For folk
711 med dårlig råd har bompengene blitt en usosial ekstraskatt.

712

- Oslo sentrum må bli helt personbilfritt, i første omgang innenfor Ring 1. Gatenettet her bør være
713 forbeholdt myke trafikanter, kollektivtrafikk og annen nyttetraffic (som varelevering, utrykning
714 og håndverkere). Folk med funksjonshemninger må ha mulighet til å kjøre og parkere innenfor
715 Ring 1.

716

- Ved utbygging av lokk og tunneller må man rense avgasser og fjerne svevestøv, slik at tiltakene
717 ikke bare har effekt mot støyforurensning. Piggdekkavgift og miljøfartsgrenser opprettholdes for
718 å begrense luftforurensning.

719

- Snømåking skal gjøres av det offentlige.

720 Parkeringsplasser for bil tar opp verdifull plass i det offentlige rom. Plass er i Oslo en begrensa ressurs
721 som først og fremst må komme fellesskapet til gode.

722

- Det bør bygges egne parkeringsplasser for bilkollektiv i alle deler av byen, særlig ved
723 trafikkknutepunktene.

724

- Systemet med innfartsparkering ved kollektivknutepunkter i utkanten av byen må videreutvikles.
725 Inntil kapasiteten på tog og T-bane inn mot byen er tilstrekkelig utbygd, bør det opprettes
726 ekspressbusser fra innfartsparkeringene inn til sentrum.

727 Elbil er en delløsning på klimakrisa. Men også produksjon av elbiler krever mye energi, de tar stor plass i
728 bybildet og bidrar til svevestøv. Rødt Oslo støtter derfor først og fremst kollektive løsninger, og vil stanse
729 videre utbygging av gratis P-plasser for elbiler.

730

- P-plasser for elbiler må avgiftsbelegges og elbiler må betale for lading.

731

- Elbiler skal ikke lenger ha rett til å kjøre i kollektivfelt eller sambruksfelt på andre vilkår enn hva
732 som gjelder for andre biler. Det store antallet elbiler er etter hvert til hinder for kollektivtrafikken.

733 **Nyttetraffic**

734 Mindre privatbilisme vil gi bedre framkommelighet for godstransport og annen nyttetraffic. Prioritet til
735 nyttetraffic vil gi større effektivitet og bedre framkommelighet for politi, brannbiler og ambulanse, noe
736 som vil gi oss en tryggere hverdag.

737 Varelevering til Oslo må organiseres slik at transportveien blir kortest mulig, det vil gi mindre utslipp. Det
738 er også viktig å få så mye som mulig av varetransporten bort fra veiene og over på skinner og skip.

- 739 • Det må legges opp til et eget tungtransportnett og forbud mot slik kjøring mellom kl. 22 og 6 i
740 boligområder.
- 741 • Det må opprettes flere parkeringsplasser for nyttetraffic innenfor ring 1.
- 742 • Det trengs egne parkeringsanlegg for langtransporten, blant annet på Alnabru, for å unngå
743 trailerparkering i bomiljø eller på parkeringsplassene ved markagrensa. Kommunen må skaffe
744 tomt til trailerparkering, slik at langtransportsjåførene får akseptable forhold.
- 745 • Alnabruterminalen må utvikles, slik at den sammen med havna blir et plasseffektivt, bærekraftig
746 og framtidretta logistiksenter. Det må bygges av- og påkjøringsramper på Alnabru og direkte
747 tunell mellom E6 og terminalområdet.
- 748 • Havna må gis tilstrekkelige arealer og ressurser til å drive moderne havnedrift. Oslo havn er en
749 hjørnestein i Oslos næringsliv, og bidrar til å redusere miljøskadelig transport på vei.
- 750 • Cruisetrafficen stenger deler av havna for allmennheten i tillegg til at pengegevinsten er lav og
751 miljøproblemet stort. Rødt vil jobbe for at cruisetrafficen til Oslo skal opphøre.

752 **7. Barnehage og skole**

753 Oslos skoler og barnehager må ha nok lærere og medarbeidere til å planlegge, følge opp og tilrettelegge
754 for alle barn og elever.

755 I barnehagene må det til enhver tid være nok ansatte til å gi alle barna trygghet og oppfølging, og nok
756 pedagoger til å sikre gode og utviklende barnehageår med vekt på lek og utfoldelse.

757 I skolene må antallet elever per klasse ned, lærerne skal kunne se og kjenne hver enkelt elev godt. Dette
758 gir grunnlag for god opplæring, trygge skolemiljøer uten mobbing og frihet for den enkelte elev til å
759 utvikle seg.

760 Foreldrebetaling og egenandeler forsterker skillene mellom barn fra rike og fattige familier. Derfor jobber
761 Rødt for at barnehage, skole og aktivitetsskole skal være gratis og uten ekstra innbetalinger som
762 matpenger og lignende, slik at alle kan delta på lik linje.

763 **Barnehage**

764 Barnehagen skal være et sted for omsorg, lek og læring. Utvikling av et godt selvbilde, sosial kompetanse,
765 kreativitet og tilegnelse av språk er det viktigste i barnehagen. Barn er nysgjerrige og lærer lett, men det
766 må skje på barns og lekens premisser. Obligatorisk kartlegging og snevre læringsmål går på bekostning av
767 de ansattes tid med barna og barnas mulighet til å utvikle seg i sitt eget tempo. God bemanning og
768 ansatte med god faglig kompetanse gir gode barnehager.

769 Barnehagene må ha god nok kapasitet til å kunne ta inn barn i løpet av året. Dette gjelder spesielt de
770 yngste barna.

- 771 • Alle barn skal ha rett til gratis heldagsplass i barnehage. I første omgang må alle 4- og 5-åringer
772 tilbys gratis kjernetid (20 t per uke). Ordninga må etterhvert utvides til å gjelde alle barn under
773 skolealder.
- 774 • Alle skal ha rett til barnehageplass i egen bydel. Barn skal få gå i barnehage nær der de bor. Rødt
775 vil jobbe for inntaksområder for barnehagene tilsvarende som for grunnskolen.
- 776 • Bygging og drift av barnehager er et offentlig ansvar. Det må bygges flere kommunale
777 barnehager, og barnehager i kommunale barnehagebygg skal driftes av kommunen.

- 778 • Private kommersielle barnehager skal overtas av kommunen. Fram til da, må kommunen kreve
779 tariffavtale i private barnehager.
- 780 • Det skal stilles krav til private barnehager som mottar offentlig tilskudd om å ha minst like gode
781 lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår som i de kommunale barnehagene. Bemanninga i private
782 barnehager skal ikke være dårligere enn minimumsnormen.
- 783 • Barnehagelovens § 14 a – som begrenser muligheten for å ta ut overskudd – skal følges og
784 praktiseres strengt.
- 785 • Oslo kommune skal følge bemanningsnormen for barnehager og den skal gjelde i hele
786 åpningstiden. Vikar skal settes inn fra første dag en ansatt har fravær. Det må være en større
787 tetthet av ansatte der det er mange barn med ekstra behov for tett oppfølging.
- 788 • Pedagognormen for barnehagene må oppfylles, og kommunen skal ikke søke dispensasjon fra
789 normen. Pedagogiske ledere skal være tilknyttet en enkelt avdeling eller base. Det skal minst
790 være ei styrerstilling per tre avdelinger.
- 791 • De ansatte skal ha tid til å se og følge opp hvert barn og deres behov. Tiltak som bidrar til
792 innføring av konkrete læringsmål og kartlegging av alle barn må skrinlegges.
- 793 • Det skal gis tilbud om kompetanseheving til barnehagemedarbeidere slik at de kan ta fagbrev
794 eller videreutdanne seg til barnehagelærere, hvis de ønsker det.
- 795 • Det må ansettes kokk/kjøkkenpersonell i tilknytning til barnehagene, slik at barna sikres sunn mat
796 i barnehagene.
- 797 • Den anbefalte statlige arealnormen skal følges ved at Oslo kommune vedtar retningslinjer for
798 areal ute og inne. Disse skal gjelde både for tradisjonelle avdelingsbarnehager og for
799 basebarnehager.
- 800 • Små barnehager må bevares, og store barnehager må bygges på en slik måte at det sikres små
801 enheter. Barn og voksne har det bedre om de er trygge, det sikres best i små faste enheter.
- 802 • ALT 1: Oslo kommune bør tilby barnehageplasser med utvidede åpningstider slik at det også
803 finnes et tilbud for foreldre som arbeider skift eller turnus. Dette inkluderer nattåpne tilbud om
804 barnetilsyn for foreldre som jobber natt og ikke har andre tilsynsmuligheter. Utviklinga av et slikt
805 tilbud må foregå i nært samarbeid med de ansattes organisasjoner.
- 806 ALT 2: Rødt går mot barnehageplasser med utvidede åpningstider eller nattåpne tilbud om
807 barnepass. Barn bør få være hjemme hos sine nærmeste om natta. Et slikt tilbud kan også åpne
808 for økt press fra arbeidsgivere på at småbarnsforeldre skal arbeide utover og utenfor ordinær
809 arbeidstid.
- 810 • Oslo kommune må kartlegge behovet for barnetilsyn om natten for foreldre som jobber natt og
811 som ikke har andre tilsynsmuligheter.
- 812 Barnehagene er en av våre viktigste inkluderingsarenaer, hvor lek og læring går hånd i hånd. Lek er
813 barnas egen uttrykksmåte. I leken erfares, oppleves og tilegnes relasjoner, språk, kreativitet, felles
814 referanser og både kunnskap og kjennskap til verden rundt barna. Å bli forstått og å forstå andre, både på
815 sitt førstespråk og på norsk, er nødvendig for barns vei videre.
- 816 • Det må sikres et fullverdig tilbud til barn med spesielle behov og rett til opplæring etter
817 opplæringsloven. Bydelene må få øremerkede midler både til å styrke fagsentrene og for å betale
818 for vedtak etter opplæringsloven.

- 819 • Det innføres gratis byomfattende tolketjeneste. Skriftlig informasjon til foresatte skal ved behov
820 være tilgjengelig på foresattes morsmål.

821 Grunnskole

822 En god, offentlig skole skal gi alle barn og unge rett til tilpassa og likeverdig opplæring. Rødt vil ha en
823 offentlig skole som rommer ulike pedagogiske retninger, og som åpner for større variasjon
824 (forsøksvirksomhet) enn det skolen gjør i dag.

825 Det må blant annet jobbes med å utvikle vurderingsformer som er bedre enn dagens karaktersystem. Alle
826 forsøk med alternative vurderingsformer må følges av ressurser som gir lærerne tid til utprøving og
827 evaluering. Rødt vil ha forsøk med karakterfri vurdering i ungdomsskolen.

- 828 • Grunnskolen skal være leksefri. Opplæringa skal foregå på skolen.
- 829 • Gratis skolelunsj til alle elever i grunnskolen, tilberedt av kokk og kjøkkenpersonell.
- 830 • Individuell rett til spesialundervisning i nærskolen må forsvares. Skolene må få øremerka
831 ressurser til å følge opp alle vedtak om spesialundervisning, og dette må utføres av
832 spesialpedagoger.
- 833 • Alle barn må sikres svømmeundervisning som gjør dem svømmedyktige og trygge i vann. Elever
834 som ikke er svømmedyktige innen utgangen av 4. trinn, skal få tilbud om gratis svømmeopplæring
835 utenom skoletid.
- 836 • Rødt ønsker forsøk med tolærersystem. Dette kan gjennomføres i enkelte fag eller for hele
837 klasser. Forsøkene må følges av forskning som viser effekt på læringsmiljø og arbeidsmiljø for
838 både elever og lærere.
- 839 • Det skal være livssynsøytral undervisning i alle fag, fri for forkynning. Skolegudstjenester skal
840 være et reelt frivillig tilbud og ligge utenom ordinær skoletid. Avslutninger i skolens regi skal være
841 inkluderende og tilgjengelige for alle elever, på nøytral grunn.
- 842 • Alle elever med behov for det skal få morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagstøtte, jf.
843 opplæringslovens paragraf 2-8. Nyankomne elever skal få være i mottaksklasser til de behersker
844 norsk godt nok til å gå i ordinære klasser.
- 845 • Morsmålsopplæring gjeninnføres som et tilbud til flerspråklige elever. Det språklige mangfoldet i
846 Osloskolen er en styrke for både samfunnet som helhet og den enkelte elev. God språkopplæring
847 tidlig vil sikre god språkkompetanse gjennom livet.
- 848 • Rådgivningstilbudet i ungdomsskolen må styrkes, slik at elevene bedre kan velge ei utdanning
849 som er riktig for dem.
- 850 • Elever og lærere i Osloskolen må få styrket sin kompetanse i å håndtere mobbing, netthets,
851 rasisme, trusler og krenkelser.
- 852 • Det må tilrettelegges og bevilges midler til at Osloskolen har tid og ressurser til å sette
853 antirasisme og hatytringer på timeplanen.
- 854 • Osloskolen skal sørge for at elevene tidlig får obligatorisk opplæring i grensesetting og
855 seksualundervisning av fagfolk.

856 *Stans prøvepresset*

857 Vi må stoppe prøvepresset på elevene og gi lærerne tid til å drive med opplæring, ikke «drilling» før
858 tester.

859 De standardiserte prøvene, som bygger opp under nyliberale målingssystemer av typen PISA og TIMSS,
860 bidrar ikke til kvalitetsheving i skolen. Prøvene fokuserer på en liten del av skolens oppgaver og bidrar til
861 at undervisninga vris mot reproduksjon av kunnskap på bekostning av forståelse og kunnskapsutvikling.
862 Dette er ikke til elevenes fordel.

863 Det er mer enn 25 prøver og kartlegginger i Osloskolen fra 1.-10. trinn per i dag. Resultatene av noen av
864 disse brukes i stor grad til å rangere skolene.

865 • Prøvene må avskaffes, og i stedet må det utarbeides gode kartleggingsverktøy som lærere kan
866 benytte seg av ved behov.

867 • Lærerne må selv kunne velge de kartleggingsverktøyene de mener passer for sine elever. Ingen
868 prøveresultater skal offentliggjøres.

869 *Finansiering og skolebygg*

870 Rødt vil ha slutt på at «pengene følger eleven», altså stykkprisfinansiering, i Osloskolen. Skolene må få
871 tildelt penger etter hvor mange klasser de har, ikke etter antall elever. I tillegg må skolene få dekket
872 reelle lønnsutgifter og få øremerkede midler til å dekke utgifter til spesialundervisning. Det må lages et
873 varslingsystem som gjør det mulig for lærere og foresatte å melde raskt fra når elever ikke får det
874 tilbudet de har krav på etter lover og forskrifter.

875 • Det skal være maks 20 elever per klasse i grunnskolen.

876 • Skolebygg bør være basert på en modell med et fast klasserom til hver elevgruppe, samt
877 spesialrom til praktisk-estetiske fag.

878 • Rødt ønsker at det skal bygges skoler for et samlet elevtall på maksimalt 400, slik at elever og
879 personalet ved skolene opplever trygghet og tilhørighet til skolen de tilhører.

880 • Prosjekter med offentlig/privat samarbeid (OPS) for skolebygg må avvises. Skolebygg skal tilbake
881 til full offentlig styring. Nyetableringer av privatskoler må avvises.

882 • Det må bevilges nok penger til kontinuerlig vedlikehold, opprusting og modernisering av skolene.
883 Fortgang i arbeidet med å bygge nye skoler.

884 **Aktivitetsskolen**

885 Barn som går i 1.-4. klasse har rett til å være på aktivitetsskolen. I dag bestemmer prisen hvem som kan
886 delta. Aktivitetsskolen (AKS) må bli tilgjengelig for alle, uavhengig av økonomi. Det viktigste med
887 aktivitetsskolen skal være det sosiale og læring av språk gjennom lek, måltider og aktiviteter.

888 • Aktivitetsskole må bli gratis for alle barn i småskolen over hele byen. Per 2019 er AKS gratis bare
889 for førsteklassinger og barn i utvalgte bydeler i 2.-4. klasse.

890 • Barnegruppene i aktivitetsskolen skal være på maksimum tjue barn per fagansatt. Areal- og
891 bemanningsnormer skal sikre barna gode og trygge forhold.

892 • Det må etableres gratis etterskoletidsordning for alle barn og unge med funksjonsnedsettelse.

893 • Den pedagogiske bemanninga og andelen barne- og ungdomsarbeidere i aktivitetsskolen økes.

894 • Skolen og aktivitetsskolen bør samla sett ha et godt tilbud om servering av sunn og næringsrik
895 mat, i tråd med anbefalinger fra Helsedirektoratet.

896 • Kulturskolen eller kulturskoleaktiviteter bør inn i AKS-tida og være gratis for de som ønsker å
897 delta.

898 Videregående skole

899 Den videregående opplæringa skal være et tilbud som gir elevene kunnskap og ferdigheter som enten kan
900 føre dem direkte ut i yrkeslivet, eller over i videre studier. Dette gjelder også elever med behov for
901 omfattende tilrettelegging og spesialundervisning.

902 Stykkprisfinansieringa av den videregående skolen må endres til en rammefinansiering. Skolene må få
903 tildelt midler etter antall klasser og behov for utstyr på de ulike studieretningene. Skolene må få dekket
904 reelle lønnsutgifter og få øremerkede midler til å dekke utgifter til spesialundervisning.

905 • Det skal være maks 12 elever per klasse på yrkesfaglige studieretninger og maks 24 elever per
906 klasse på studiespesialiserende.

907 • Gratis læremidler på alle studieretninger.

908 • Det må finnes nok lærlingplasser til at elevene på de yrkesfaglige linjene får fullført utdanninga.

909 • Det må settes inn vikar fra første dag ved læreres fravær.

910 • Rødt ønsker forsøk med alternative vurderingsformer. Forsøkene bør omfatte ulike alternativer til
911 standpunkt karakterer og eksamen, særlig vurderingsformer uten karakterer.

912 • Karakterbasert opptak fjernes. Det må lages et opptakssystem som sikrer at flest mulig av de som
913 ønsker det, mulighet til å gå på en skole i nærmiljøet. Samtidig må det jobbes for at de
914 videregående skolene blir en positiv møteplass for elever fra ulike deler av byen. Opptak må gi
915 forutsigbarhet. En elev som er kvalifisert til en plass på én skoles VG1-kurs, må ha rett til å fullføre
916 skolegangen på samme skole.

917 Oslo som studentby

918 Rødt Oslo vil at det skal være mulig å være heltidsstudent i Oslo, og vi vil derfor jobbe for et
919 tilfredsstillende velferdstilbud for studentene. Bedre tilgang på billige boliger er ei forutsetning for at Oslo
920 skal bli en god studentby, det må bygges langt flere studentboliger enn det eksisterer planer for i dag.

921 Dette krever både økte statlige tilskudd og at kommunen aktivt tilrettelegger for bygging av
922 studentboliger.

923 • Studentrabatt på kollektivtransport skal gjelde alle studenter, uavhengig av studiested og alder.

924 • Kulturtiltak som mottar støtte fra Oslo kommune, skal ha studentrabatt. Dette skal også gjelde
925 konsertsteder og teatre.

926 8. Helse og velferd

927 Oslo kommunes helse- og sosialtjenester er avgjørende for innbyggernes velferd. Rødt mener folk skal få
928 de tjenestene de har behov for, uavhengig av egen eller familiens økonomi.

929 Gjentatte budsjettkutt og overføring av oppgaver til bydelene uten medfølgende finansiering har ført til
930 at mange i Oslo ikke får den hjelpa de trenger. Dette gjelder blant anna hjemmetjenester, tilbud om

931 sykehjemsplass, tverretattlig rehabilitering og økonomisk sosialhjelp. Resultatet er økende helseforskjeller
932 i en allerede klassesdelt by.

933 Tilbud og tjenester som er kommunens ansvar bør som hovedregel også utføres av kommunen, men
934 ideelle tilbydere kan være et godt supplement i noen tilfeller.

- 935 • Utgifter til omfattende tiltak for enkeltpersoner innenfor eksempelvis barnevern og psykisk helse
936 må dekkes fra kommunen sentralt, slik at uforutsette flyttinger ikke ødelegger bydelsøkonomien.
- 937 • Egenandelene på personlig assistanse, trygghetsalarm, blå resepter, legevakt, vaksiner og andre
938 ordinære helsetjenester må fjernes. Bruken av egenandeler rammer hardest dem som har minst.
- 939 • Det bør opprettes folkehelsesentre med tverrfaglige ansatte. Det bør også ansettes flere
940 folkehelsekoordinatorer.
- 941 • Tolketjenesten for legevakt, spedbarnskontroll og andre helsetjenester må styrkes gjennom at
942 det stilles krav til bruk av kvalifisert tolk i offentlige tjenester.
- 943 • Offentlig tannlegetjeneste skal være et gratis tilbud for alle.
- 944 • Rødt sier nei til natteskjening i boligstrøk. Boområder skal være boområder. Vi vil ha en praksis
945 med nabovarsler før søknader om skjenkeløyver behandles.

946 Sykehus – bevar Aker og Ullevål

947 De folkevalgte mistet styringa med sykehusene da stortingsflertallet (Ap, H, FrP) vedtok
948 Helseforetaksloven i 2001. Sykehusene ble omgjort til «helseforetak» som styres som aksjeselskaper.
949 Helseforetaksreformen la grunnlaget for sterk spare- og sentraliseringsiver i Oslo universitetssykehus
950 (OUS) og Akershus universitetssykehus (Ahus). Kapasitetsproblemene i Oslo og Akershus viser at fusjonen
951 av Oslo-sykehusene og nedleggelsen av Aker har vært mislykket.

952 Vi har ingen sengeplasser å miste. Lokalsykehustjenestene i Oslo må bestå og bygges ut, slik at hele Oslos
953 befolkning sikres gode og trygge sykehus. Sykehusene må ha god nok kapasitet og plass til at toppene kan
954 tas, folk slipper å ligge på korridoren og arbeidsmiljøet ivaretas.

955 Rødt går sterkt imot at Ullevål sykehus skal legges ned for å finansiere investering i nytt regionssykehus
956 samlokalisert med Rikshospitalet på Gaustad. Tomta på Gaustad egner seg ikke for utbygging, den er for
957 liten, trang og bratt. De fredede bygningene på gamle Gaustad sykehus like ved må fortsatt få ligge fritt
958 med store grøntområder rundt.

959 Rødt går også imot salg av Gaustad sykehus. Psykiatrien i OUS er i dag spredt på 30 steder, i til dels gamle
960 og uegnede lokaler. Det er nødvendig å bygge nytt og øke sengetallet. Likevel vil det fortsatt være behov
961 for gamle Gaustad sykehus til de sykeste psykiatrispasientene.

962 Sykehus skal ikke drives som butikk. Rødt vil ha et offentlig finansiert og drevet helsevesen hvor folks
963 behov for spesialisthelsetjenester blir ivaretatt.

- 964 • Oslo kommune må ta initiativ til å avvikle helseforetaksmodellen, slik at sykehusene underlegges
965 direkte folkevalgt kontroll.
- 966 • De offentlige sykehusene må styrkes og alle forsøk på å bruke samhandlingsreformen som
967 påskudd for privatisering av helsetilbud må stanses.
- 968 • Rødt er mot at Ullevål sykehus skal legges ned for å finansiere gigantinvestering i nytt sykehus på
969 Gaustad. Rødt går inn for omfattende modernisering av Ullevål parallelt med utbygging av Aker
970 sykehus.

- 971 • Aker sykehus må gjenåpnes som fullgodt lokalsykehus med akuttfunksjoner og fødeavdeling for
972 de fire Groruddalsbydelene.
- 973 • Det regionale traumesenteret må fortsatt ligge på Ullevål, sammen med en stor fødeavdeling,
974 nyfødtmedisin og andre fagområder som kan og bør omfatte større geografiske områder.
- 975 • Liggetida på sykehus er i dag ofte for kort. Folk skrives ut til kommunen før de er friske nok.
976 Pasienter må få bli på sykehuset lengre enn i dag, om de ønsker det.
- 977 Sykehusenes sengetall må økes, ikke minkes.
- 978 • Det må innføres forsterkede korttidsavdelinger drevet i samarbeid mellom
979 spesialisthelsetjenesten (sykehusene) og kommunene, der kommunen finansierer
980 grunnbemanningen og sykehusene står for ekstra kompetanse.
- 981 Dette samarbeidet vil erstatte dagens ordning hvor sykehusene på kort varsel skriver pasienter ut
982 til kommunal oppfølging og omsorg.
- 983 • Sykehuset må ha gjennomført en medisinsk kartlegging og lagt en plan for videre behandling og
984 rehabilitering før overføring til kommunen.
- 985 • Oslos nye storby- og skadelegevakt på Aker vil være klar til å tas i bruk i 2023. Legevakta må sikres
986 nærhet til akuttmottaket på sykehuset.

987 **Fødsel og barsel**

988 Fødetilbudet ved byens sykehus må utvides slik at kvinner sikres fødeplass i Oslo, og ikke som i dag
989 sendes ut av byen for å føde. Fødsler kan ikke effektiviseres uten at dette går ut over moren og det
990 nyfødte barnets helse og velvære.

- 991 • Det nye lokalsykehuset på Aker må planlegges med fødeavdeling.
- 992 • Ingen forkorting av liggetida for fødende. Barselkvinner må få bli på sykehuset lengre enn i dag,
993 om de ønsker det.
- 994 • Det må være ABC-avdelinger både på Aker og Ullevål sykehus. (ABC er et tilbud til gravide som
995 ønsker å føde naturlig.)
- 996 • Det trengs et bedre tilbud for behandling av fødselsdepresjoner og andre problemer som oppstår
997 ved svangerskap og fødsel.
- 998 • Helsestasjonene må styrkes i takt med økte fødselstall.

999 **Psykisk helsevern**

- 1000 Til tross for opptrappingsplaner taper psykisk helsevern i kampen om ressurser, sammenliknet med
1001 helsetjenester til somatisk syke. Sengetallet er kraftig redusert, og sykehuspsykiatrien i Oslo er spredd
1002 utover tretti forskjellige steder i til dels dårlige bygg. Gaustad sykehus må opprettholdes og oppgraderes
1003 som sykehus for mennesker med psykiske lidelser.
- 1004 Oslo kommune må fronte holdningskampanjer om mental helse og behandlingstilbud. Relasjoner og
1005 tilhørighet kan være avgjørende for å oppnå bedring. Aktsomhet og respekt for individuelle forskjeller må
1006 oppmuntres.
- 1007 • De distriktpsikiatriske sentrene (DPS'ene) må styrkes og utvides. Det trengs flere og bedre
1008 døgnplasser.

- 1009 • Brukerstyrte plasser, det vil si at pasientene kan få avtale om selv å velge innleggelse ved behov,
1010 må bygges ut.
- 1011 • Rusakutten på Aker må sikres gode økonomiske rammer.
- 1012 • FACT-modellen, som gir oppsøkende og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske
1013 lidelser, bør bygges ut i alle bydeler.
- 1014 • Treffsteder, selvhjelpstiltak og tilbud om rehabilitering i form av aktivitet – som kafeer, kurs og
1015 aktivitetshus – må få trygge økonomiske rammer gjennom økte bevilgninger fra kommunen.
- 1016 • Trenings-, bo- og arbeidstreningstilbudene i bydelene bør utvides. Blant annet må «Aktiv på
1017 dagtid» få større økonomiske rammer, videreutvikles og utvides.
- 1018 • Oslo kommune må styrke det psykiske helsetilbudet til studenter ved å bevilge penger til bydeler
1019 med studentboliger og til Studentsamskipnaden i Oslo (SiO).
- 1020 **Rusomsorg**
- 1021 Rødt jobber for et helhetlig og kunnskapsbasert behandlings- og rehabiliteringsforløp for mennesker med
1022 rusproblemer, som tar utgangspunkt i den enkeltes behov. Tiltakene må tilpasses brukerne, ikke
1023 omvendt.
- 1024 Brukermedvirkning er avgjørende viktig for den enkelte, men også på systemnivå og når en utvikler
1025 tjenestetilbudene. Dette er nødvendig for at kommunen skal lykkes bedre med å hjelpe folk ut av
1026 rusavhengighet.
- 1027 Rødt er for avkriminalisering av bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk. Rusavhengige skal ha
1028 rett til et verdig liv.
- 1029 • Det må være nok behandlings- og rehabiliteringsplasser til at rusavhengige kan få hjelp når de
1030 trenger det. Det må også være tilstrekkelig med akutt plasser.
- 1031 • Det kommunale og tverretatlige rehabiliterings- og habiliteringstilbudet til rusmisbrukere må
1032 styrkes og utvides.
- 1033 • Det må opprettes en akuttenhet for dem som faller utenfor spesialisthelsetjenestens kriterier for
1034 hva som er akutt avrusningsbehov.
- 1035 • Flere må få tilbud om offentlig legemiddelassistert rehabilitering (LAR), som metadon- og
1036 subutexbehandling, samt langtidsvirkende buprenorfin. Medikamentutvalget i LAR må utvides.
- 1037 • Rødt Oslo støtter forsøksprosjekt med utprøving av heroinassistert behandling (HAB).
- 1038 • Tildeling av salgs-, serverings- og skjenkebevillinger må brukes for å redusere alkoholbruk og
1039 forhindre geografisk overkonsentrasjon av skjenkesteder. Det er viktig å huske på at de aller
1040 fleste med rusproblemer er avhengige av alkohol.
- 1041 • Tjenesteapparatets arbeid med behandling, rehabilitering og oppfølging for å hjelpe mennesker
1042 som er avhengige av alkohol og/eller lovlig legemidler må styrkes.
- 1043 Lavterskeltilbudene er viktige for å nå folk når de trenger hjelp. Kort vei og enkel tilgang til hjelp vil bidra
1044 til at flere oppsøker hjelp når de trenger det.
- 1045 • Det må utvikles lavterskeltilbud til flere enn dem som er tungt rusavhengige.
- 1046 • De oppsøkende tjenestene må få flere ressurser og utvida åpningstider.

- 1047 • Felttilbudet med helsehjelp og gatejuristordning må utvides. Kommunen må, som del av det
1048 forebyggende helsearbeidet, sørge for at det er mulig å få tak i reint brukerstyr døgnet rundt.
  - 1049 • Brukerrommets (sprøyterommet) kapasitet og åpningstider må utvides. Flere stoffer bør tillates i
1050 brukerrommet for å fange opp flere risikobrukere.
- 1051 Det krever mye å starte rusbehandling, og det krever mye å gjennomføre behandlingen. Selv om
1052 rusbehandlingen er tøff, kan livet etterpå være enda vanskeligere. Etter rusbehandling er risikoen for
1053 overdose høy. Kommer man fra behandling uten en plan man selv tror på, der man mangler bolig, arbeid
1054 eller meningsfull aktivitet og nettverk, kan veien tilbake til rusavhengighet være kort. Rødt Oslo vil
1055 arbeide for et bedre ettervern etter rusbehandling:
- 1056 • Oppfølging før og etter behandling og rehabilitering må styrkes. Når man først har blitt rusfri er
1057 det viktig at det er et tilbud på plass. Tilrettelagte boliger, utdanningsmuligheter, arbeidstrening,
1058 nettverk og fritidsaktiviteter kan hjelpe folk med å forbli rusfri.
  - 1059 • Det offentlige for- og ettervernet må styrkes i tråd med nasjonale retningslinjer og pakkeforløpet,
1060 blant annet gjennom å skaffe bolig og jobb til flere. Bydelene må ha gode tilbud for bo- og
1061 arbeidstrening.
  - 1062 • Det må sikres at tilbyderne av døgnbehandling innen tverrfaglig spesialisert behandling av
1063 ruslidelser sørger for at det tilbys oppfølging etter behandling. Oppfølgingen skal ha mål om
1064 tilbakeføring til ordinært arbeidsliv, utdanning eller annen aktivitet og skal skje i samarbeid med
1065 kommunen og brukeren selv.
  - 1066 • Det må utredes en finansieringsnøkkel for å fordele kostnadene til ettervern for personer med
1067 rusproblemer mellom stat og kommune.

1068 Eldreomsorg

- 1069 Fellesskapets ressurser skal brukes på å gjøre det kommunale tilbudet best mulig, med god, stabil og
1070 helhetlig oppfølging av de gamle som trenger det. Vi vil avvikle kontraktene som kommunen har med
1071 kommersielle selskaper og føre oppgavene tilbake til kommunen. Kommunen skal ikke kaste bort penger
1072 og oppmerksomhet på å sikre private driveres profitt.
- 1073 Det stilles alt for strenge krav for å få innvilga sykehjems plass. Rødt ønsker ei sterk utbygging av sykehjem
1074 og andre botilbud for eldre. Inntakskriteriene må være like i hele byen. Det må være tilstrekkelig med
1075 faste plasser, slik at rehabiliterings- og utskrivningsplassene ikke fylles av faste beboere.
- 1076 Sykehjemsetaten ble oppretta primært for å konkurransenutsette sykehjem uten å måtte gå veien om
1077 bydelsutvalgene. Ut fra en slik målsetting har Sykehjemsetaten vært en suksess. Hvis en derimot vurderer
1078 Sykehjemsetaten ut fra kvalitetssikringen av pasienttilbudet og god personalbehandling, har etaten vært
1079 en katastrofe. Rødt Oslo går inn for å nedlegge Sykehjemsetaten og flytte ansvaret tilbake til bydelene.
- 1080 • Eldre som trenger varig sykehjemsopphold skal ha reell rett til å velge hvor de vil bo. For å kunne
1081 gjennomføre dette, og dekke bydelenes behov for å tilby avlastning og korttidsopphold, må
1082 plantallene for belegg reduseres til 95 %.
  - 1083 • Bydelene skal slippe å bruke av sine knapt tilmålte midler for å betale for ledige
1084 sykehjemsplasser, disse må rammefinansieres av Oslo kommune sentralt.
  - 1085 • Ikke-medisinske oppgaver ved institusjonene (som renhold og kjøkken) skal utføres av
1086 kommunalt ansatte, ikke settes ut på anbud.

- 1087 Kvaliteten på velferdstjenestene styrkes når vi gir de ansatte kompetanse, tid og rom til å utvikle dem. Vi
1088 vil gi ansatte makt og mulighet til å forbedre velferdstjenestene sammen med brukerne gjennom å
1089 involvere bruker- og interesseorganisasjoner.
- 1090 Bemanninga i tjenestene må styrkes og økes dersom beboerne trenger mer hjelp. Alle beboere må få
1091 komme opp hver dag, få mat og stelles, og de som kan skal få seg en tur ut hver dag om de vil.
- 1092 Reinholdet må forbedres og det må brukes penger på vedlikehold og oppussing. I dag er kvaliteten og
1093 kompetansen for lav, og samarbeid med den det gjelder og de pårørende er uorganisert. Pårørende skal
1094 ikke forventes å vaske tøy, gi mat, eller delta i stell på sykehjem.
- 1095 • Det må til en økt innsats for at aldersdemente skal kunne ha et mest mulig innholdsrikt liv, både
1096 som hjemmeboende med dagsentertilbud og på institusjoner. Det må ansettes flere aktivitører
1097 og ergoterapeuter på helsehus og sykehjem.
- 1098 De ansatte på dagsentrene og på institusjonene må få tilbud om etterutdanning på feltet.
- 1099 • Tilbudet til eldre psykisk syke og eldre med rusproblemer må styrkes.
- 1100 • Eldreomsorgen må tilpasses den økende andelen eldre med innvandrerbakgrunn. Kommunens
1101 tilbud må være så mangfoldig at eldre mennesker med ulik kulturell og språklig bakgrunn skal ha
1102 fullverdige muligheter.
- 1103 • Det bør gjennomføres forsøk med ansatt- og brukerstyrte sykehjem.
- 1104 • Det bør innføres pårørende- og brukerutvalg på sykehjemmene.
- 1105 • Den kommunale hjemmetjenesten må styrkes. Den skal tilpasses den enkeltes behov og være
1106 dimensjonert slik at den i størst mulig grad gir brukerne fast personell som de kan være trygge på.
- 1107 • Såkalt «fritt brukervalg» i hjemmetjenesten må fjernes. Dette er i realiteten bare et
1108 leverandørvalg, der de eldre ikke har noe å si når det gjelder innholdet i tjenesten.
- 1109 • Egenandelen for personer som har personlig assistent eller får praktisk hjelp i hjemmet fra
1110 kommunens hjemmetjenester (som for eksempel til reinhold, matlaging m.m.) må fjernes.
- 1111 • Egenandelen for trygghetsalarm må fjernes.
- 1112 Eldresentrene er viktige møteplasser i pensjonisttilværelsen. De bidrar til trivsel og helse, og er viktige
1113 kulturbærere.
- 1114 • Eldresentrene må være lokalisert nært brukerne, og transporten må være organisert slik at de
1115 eldre ikke må bestille dagen før for å komme seg til sitt senter.
- 1116 • Nettet av eldresentre bør utvides, gjerne kombinert med en oppsøkende tjeneste.
- 1117 **Prostitusjon**
- 1118 Sexkjøpsloven må forsvares og håndheves. Kvinner i prostitusjon må få stabile hjelpetiltak. Prosjekter
1119 som ROSA-prosjektet må gjøres faste og få økte ressurser.
- 1120 • Oslo kommune må etablere gode exit-tiltak for kvinner i prostitusjon.
- 1121 • Prostituerte fra utenfor EØS-området må få opphold i Norge, ikke sendes ut i trafikkering på ny.
- 1122 • Rødt ønsker forbud mot strippeklubber.

1123 **Vold mot kvinner**

1124 Vold mot kvinner bør forebygges gjennom å arbeide for kvinners økonomiske selvstendighet og aktivitet i
1125 yrkeslivet. Mest mulig selvstendige kvinner og likestilte forhold legger et godt grunnlag for forhold uten
1126 vold. Rødt ønsker holdningskampanjer mot voldtekt, særlig retta mot ungdomsmiljøer.

- 1127 • Oslo kommunes handlingsplan mot vold i nære relasjoner må følges opp og forbedres.
- 1128 • Samarbeidet som bydelene og flere etater har med Oslo krisesenter må styrkes.

1129 **Sosiale tjenester**

1130 Lov om sosiale tjenester må praktiseres slik at minstesatser ikke blir brukt som «tak». Oslo kommune må
1131 kartlegge underforbruket av økonomisk sosialhjelp, og det må budsjetteres ut fra hva folk faktisk trenger
1132 av hjelp.

- 1133 • Satsene for økonomisk sosialhjelp må heves til et nivå som sikrer en verdig levestandard. Statens
1134 institutt for forbruksforskning (SIFO) har gjort beregninger av hva ulike husstandstyper trenger,
1135 og denne normen bør benyttes som minstenorm. Barnetrygd skal ikke inkluderes som inntekt når
1136 behov for sosialhjelp beregnes.
- 1137 • Kommunen må sikre at de som er avhengige av støtte faktisk får det de trenger: skikkelig tak over
1138 hodet, klær og sunn mat, og mulighet til å delta i samfunnet.
- 1139 • Kontantstøtte skal ikke gå til fradrag i økonomisk sosialhjelp.

1140 **Barnevern**

1141 Stadige kutt i bevilgningene fører til at økonomiske hensyn går på bekostning av det faglige når det
1142 vurderes hvilke tiltak som skal settes inn. Det har utvikla seg et marked med kommersielle selskaper som
1143 tjener penger på barnevernsbarn. De ideelle organisasjonene skyves ut av dette markedet, og kvaliteten
1144 svekkes. Rødt Oslo vil jobbe for at barneverntiltak i størst mulig grad skal utføres i kommunal regi og med
1145 egne ansatte.

- 1146 • Rødt jobber for full dekning i barnevernet – det kommunale tilbudet må dimensjoneres etter
1147 faktiske behov. Bemanningen og kompetanse i bydelsbarnevernet må styrkes.
- 1148 • Barnevernstiltak og -institusjoner skal i størst mulig grad drives i kommunal regi og med
1149 kommunalt ansatte.
- 1150 • Ettervernet i barnevernet må styrkes. Unge som har hatt behov for mye hjelp fra barnevernet i
1151 barndommen kan ha god nytte av for eksempel økonomisk støtte og botilbud i overgangen til
1152 voksenlivet.

1153 **Skolehelsetjenesten og helsestasjonene**

1154 Alle grunnskoler og videregående skoler som omfattes av opplæringsloven eller er godkjent etter
1155 privatskoleloven, skal ha tilgang på skolehelsetjeneste. Dagens tilbud i Osloskolen er ofte for knapt. Det er
1156 bydelene som betaler skolehelsetjenesten, og når bydelene får stadig mindre penger, tas kuttene der det
1157 er mulig. Skolehelsetjenesten er et viktig lavterskeltilbud til barn og voksne i Oslo. Det må utarbeides
1158 felles krav til skolehelsetjenesten for hele Oslo med krav om synlighet, tilstedeværelse og kvalitet.

- 1159 • Alle elever må sikres god tilgang på helsesøster ved at tilstedeværelsen til helsepersonell
1160 bestemmes av elevtallet. Alle skoler skal ha minimum en helsesøster i 100 % stilling.
- 1161 • Det må sikres høy faglig og sosial kompetanse på tilbudet.

1162 • Informasjon om tilbud og treffetid må være enkel å finne på den enkelte skole.

1163 • Tjenesten må få ressursene til å gi større mulighet for individuelle samtaler.

1164 Helsestasjon for ungdom er et gratistilbud til ungdom, der unge blant annet får veiledning om seksuell
1165 helse og psykisk helse. I dag har de fleste helsestasjonene åpent bare en dag i uka. Dette tilbudet må
1166 styrkes.

1167 • Helsestasjonene skal være åpne minst tre ganger i uka i alle bydeler. Antall ansatte på
1168 helsestasjonene som har størst besøk må økes.

1169 • Det skal ansettes minst en psykolog på hver helsestasjon.

1170 • Tilbudet skal også være åpent i skolens ferier.

1171 9. Kultur, idrett og fritid

1172 Rødt ønsker seg en levende kulturby der pengene følger lokale initiativer framfor prestisjeprosjekter. Vi
1173 mener at kultur også er politikk. Derfor vil vi stimulere mangfold i kulturlivet, blant annet kvinne-,
1174 arbeider- og minoritetskultur. Ungdom har også krav på kulturtilbud, ikke bare fordi det er forebyggende
1175 men fordi det har en verdi i seg selv. Når markedet får styre kulturlivet alene, svekkes de kulturuttrykkene
1176 som ikke har størst publikum, derfor er det et offentlig ansvar å støtte lokal kultur og stimulere
1177 utviklingen av nye uavhengige kulturelle uttrykk innen alle sjangre.

1178 • Det skal være gratis adgang til kommunalt eide museer og gallerier hele året.

1179 • Den kulturelle skolesekken må styrkes for å gi elevene et mer allsidig tilbud, og gi tiltaket et
1180 uavhengig sekretariat som fordeler midlene.

1181 • Oslo musikk- og kulturskole må styrkes og utvides. Egenbetalinga må trappes ned med sikte på at
1182 tilbudet skal bli gratis.

1183 • Byarkivet må få mulighet til å ta seg bedre av privatarkiver og fotosamlinger, samt drive med
1184 minneinnsamling. Større deler av kulturarven må digitaliseres og byarkivet må få utvida
1185 magasinkapasitet.

1186 • Tros- og livssynssamfunn skal likebehandles. Det skal være gratis bruk av Rådhuset ved
1187 humanistisk konfirmasjon og navnefest.

1188 Deltakelse i kulturaktiviteter gir tilhørighet og sosialt fellesskap, og gir oss opplevelser og rom til utvikling
1189 som mennesker og samfunnsdeltakere. Det er viktig at kultur- og utdanningsinstitusjoner fordeles
1190 jevnere utover byen, slik at alle får anledning til å delta. Nye generasjoner og miljøer må få rom til å
1191 utvikle sine egne, uavhengige kulturelle uttrykk innen alle sjangrer.

1192 • Kommunen skal legge til rette for at lokale foreninger og organisasjoner har lokaler til møter og
1193 andre aktiviteter, som dansetilstelninger, kulturkafe og temamøter.

1194 • Lokale kulturinstitusjoner, musikkorps, frivillige organisasjoner o.l, må sikres billigere kommunale
1195 lokaler til øvinger og framføringer.

1196 • Oslo kommune skal ikke søke om varemerkebeskyttelse av offentlig eid kunst.

1197 Rødt jobber for et levende kulturtilbud, der det er kort vei mellom scenen og publikum. Vi vil derfor sikre
1198 driften til de små, uavhengige scenene og til nye initiativer.

- 1199 • Rødt vil gi kommunal støtte til et utvalg mindre spillesteder for levende musikk. Forutsigbare
- 1200 kommunale tilskudd er ei forutsetning for levedyktig drift av disse stedene.
- 1201 • Kulturinstitusjonene må få økte driftsmidler, slik at de blir mindre avhengige av usikre
- 1202 prosjektmidler.
- 1203 • Den kommunale støtta til dansekunstnere og frie teatergrupper må økes. Det må gis tilskudd til
- 1204 flere smalscener.
- 1205 • Det må sikres faste driftstilskudd til smale kulturtilbud, særlig til institusjoner og organisasjoner
- 1206 som driver med kultur av og med minoriteter og kvinner.

1207 Bibliotek

1208 Kommunens bibliotektilbud må opprettholdes og styrkes. Rødt støtter etablering av nytt hovedbibliotek i

1209 Bjørvika, men det er viktigere at de lokale filialene får bestå. Filialene kan gi et godt lokaltilpassa tilbud,

1210 og er en viktig møteplass for mange. Her møtes folk på tvers av alder og kultur for å lese bøker og aviser,

1211 bruke internett, finne og dele informasjon og oppleve kultur. Åpen tilgang på informasjon er viktig for

1212 demokratisk deltakelse. Bibliotekfilialene er et godt og lavterskel tilbud tilgjengelig for alle, og må styrkes,

1213 ikke sultefores.

- 1214 • Dagens bibliotektilbud må opprettholdes og styrkes, det bør opprettes flere filialer.
- 1215 • Bibliotekenes åpningstider kan ikke innskrenkes. Tvert om så må filialer som stenger tidlig få
- 1216 utvida åpningstider. Meråpne bibliotek er en ordning som må videreføres og utvides
- 1217 • Bibliotekfilialene må få økte innkjøpsbudsjetter, og Oslo kommune må jobbe for bedre digitale
- 1218 utlånsordninger.
- 1219 • Bibliotekene spiller en viktig rolle som formidlere av kultur og informasjon, for eksempel ved å
- 1220 arrangere eller huse bokkafeer og studiesirkler, og må få ressurser til å styrke og utvide dette
- 1221 arbeidet.

1222 Breddeidrett

1223 Rødt vil prioritere lokal breddeidrett og grasrotidrett framfor toppidrett. Store prestisjefylte

1224 arrangementer må ikke få gå på bekostning av brede idrettsarrangementer og tilgjengelige anlegg.

- 1225 • Det må tilrettelegges bedre for breddeidrett, særlig for barn og unge. I hver bydel skal det minst
- 1226 være en svømmehall, en flerbrukshall og en skaterampe eller betongpark.
- 1227 • Lave årsklasser og jentelag må få gode og passende treningstider.
- 1228 • Det må bygges flere innendørs skatehaller, og eksisterende skateanlegg må vedlikeholdes bedre.
- 1229 Tilbudet som nå holder til i Skur 13 på havna må bli et permanent tilbud.
- 1230 • Prisene må senkes og åpningstidene utvides på de offentlige badene.
- 1231 • Det må bygges tak over Valle Hovin slik at Oslo får en ishall for breddeidrett.
- 1232 • Oslo kommune må anlegge og vedlikeholde flere naturisbaner i vintersesongen.
- 1233 • Ved bygging av nye grunnskoler skal svømmehallbehov utredes. Eksisterende skolebad må
- 1234 vedlikeholdes og utbedres, og ingen bad må stenges uten at det erstattes av et nytt.
- 1235 • Sagene bad må kjøpes og gjenåpnes av kommunen.

- 1236 • Det må bygges flere cricket-anlegg, inkludert et anlegg med standarden som kreves for
1237 internasjonale kamper.

1238 Det må også legges bedre til rette for uorganisert «fri» idrett og lek. Det bør blant annet bygges flere
1239 ballbinger og felt for gatebasket, og det er viktig at åpne friområder som kan brukes til uorganisert lek og
1240 spill får stå. Ekebergsletta skal være for alle, Rødt Oslo sier nei til nedbygging og privatisering av byens
1241 felles friområder. Oslo by skal være en by hvor barn og ungdom skal kunne utfolde seg i lek. Friområder,
1242 parker og anlegg skal derfor prioritere folks behov framfor kommersielle aktører.

1243 **Ungdomsklubber**

1244 Ungdom må få lovfesta rett til fritidsklubber i nærmiljøet. Kommunen kan begynne med å gi kommunal
1245 rett, men bør også jobbe for at dette gjøres lovfesta. Det bør være en fritidsklubb per ungdomsskole i
1246 bydelen. Videre bør lokale klubber få ekstra støtte til å rekruttere ungdom med flyktningbakgrunn.

- 1247 • Fritidsklubbene skal holde åpent minst tre kvelder i uka, hvorav en kveld i helga.
- 1248 • Flere ungdomsaktiviteter bør styres av ungdommene selv, på deres egne premisser. Brukerne av
1249 fritidsklubbene må minimum få medbestemmelsesrett over klubbens prioriteringer og aktiviteter.
- 1250 • Det må skapes flere rusfrie møteplasser og kulturscener.

1251 **10. Økonomi og finansiering**

1252 Rødts mål er demokratisk styring av økonomien. Vi ønsker et sosialistisk samfunn, hvor folks behov er
1253 viktigst, ikke pengeinteressene.

1254 Innenfor rammene av dagens kapitalistiske samfunn kan vi – om vi vil – omfordele fra rikdom for de få, til
1255 velferd for de mange. Det mangler ikke verdier og ressurser, verken i Oslo, i Norge eller i verden.
1256 Problemet er at ressursene er ekstremt skeivt fordelt. Andelen barn som vokser opp i fattigdom øker,
1257 mens antallet milliardærer i Norge har femdoblet seg på 15 år. Økte forskjeller og privatisering truer
1258 fellesskapet.

1259 Oslo har landets største konsentrasjon av millionærer og milliardærer, men de rikeste betaler nesten ikke
1260 skatt. De store grepene for å fordele fra de rike til de mange kan først skje med økt inntektskatt og
1261 formuesskatt på nasjonalt nivå. Oslo kommunes viktigste verktøy for å omfordele ressurser, er en
1262 rettferdig eiendomsskatt og velferdstjenester for de som trenger det mest.

1263 **Eiendomsskatt**

1264 Rødt Oslo vil ha en eiendomsskatt hvor bare de med de største og mest verdifulle eiendommene i Oslo
1265 betaler skatt. Bunnfradraget for eiendomsskatt må være stort nok til at folk som bor i vanlige boliger ikke
1266 skattlegges. Dette kan man best sikre gjennom et høyt bunnfradrag og en moderat skattesats. Vi arbeider
1267 også for en eiendomsskatt på statlige bygg som i dag har fritak fra eiendomsskatteloven.

- 1268 • Eiendomsskatten skal ha et stort bunnfradrag som sikrer at folk som bor i vanlige boliger ikke
1269 skattlegges.
- 1270 • Ved beregning av eiendomsskatt bør man ta hensyn til husstandens inntekt og størrelse.
- 1271 • Rødt vil gå imot forslag om å begrense kommunenes muligheter til å skrive ut eiendomsskatt.
- 1272 • Aksjeutbytte og annen kapitalinntekt (som er inntekt fra andres arbeid) må skattlegges minst like
1273 høyt som lønnsinntekt fra eget arbeid.

- 1274 • Det må innføres en avgift på aksje-, finans- og valutatransaksjoner (såkalt tobinavgift).
- 1275 • Beskatninga av bedrifter som har råd til det må skjerpes.
- 1276 • Egenandeler og særskatter på uførhet, sykdom og omsorgsbehov må fjernes.

1277 **Budsjetter**

1278 Oslos femten bydeler forvalter en stor del av byens budsjett, for det er bydelene som står for det meste
1279 av tjenestene innen helse, velferd og oppvekst. Bydelenes problem er at de har praktisk talt ingen
1280 kontroll over egne inntekter, det de har å rutte med er det bydelene får av Oslo bystyre, og det meste av
1281 bydelsbudsjettene bindes opp i lovpålagte tjenester, som sykehjemsplasser og skolehelsetjeneste.

1282 Bydelsbudsjettene har vært kuttet ned over flere år, og dette har gått ut over tilbudene. Først og fremst
1283 tilbud som ikke er lovpålagt, som fritidsklubber, men også lovpålagte tilbud har kjent sparekniven. Noen
1284 bydeler har for eksempel ikke råd til å tilby skikkelig lønn til helsesykepleiere og sliter derfor med å fylle
1285 stillinger.

1286 Når bydelene må spare, går det ut over innbyggerne, aller mest de som har størst behov for tjenestene.
1287 Mens Oslo kommune går med overskudd hvert år, må bydelene kutte. Det er urimelig. Det finnes penger i
1288 Oslo til å styrke velferden i bydelene.

- 1289 • Budsjettene bør overskrides når det er konkrete behov for det, særlig i de tilfeller hvor tilbud er
1290 lovpålagt.
- 1291 • Bydelene må få en større andel av kommunekassa, siden de tjenestene bydelene har ansvar for
1292 er så viktige for innbyggerne.
- 1293 • Det må gjennomføres forsøk med deltakende budsjettering i kommunen og i bydelene.
- 1294 • Avvikle dagens fordelingsystem. Etter dette systemet blir overføringene til bydelene fordelt etter
1295 en teoretisk fordelingsnøkkel, og ikke etter befolkningens reelle behov for velferdstilbud.

1296 **11. Makt og system**

1297 Rødt er for folkestyre i Oslo. Folk skal ha reell makt i saker som angår dem. Befolkninga skal ha rett til å
1298 delta i utviklinga av kommunale tjenester. Innsyn for befolkninga er også et nødvendig tiltak for å hindre
1299 sløsing og annen misbruk av skattepengene.

- 1300 • Beslutninger skal tas så nært dem det gjelder som mulig. Innbyggerne i Oslo skal ha mer makt på
1301 bekostning av den høytlønna politiker- og byråkrateliten.
- 1302 • Rødt vil gjøre politiske beslutningsprosesser mer tilgjengelige og åpne for byens befolkning. Det
1303 betyr åpne møter og at saksdokumenter på forhånd blir delt ut til de som ber om det, og at det er
1304 lett tilgjengelig på nett. Møteplaner og sakslister for bystyre, byrådet og bydelsutvalgene skal
1305 være lett tilgjengelig. På nettet skal de være samlet på ett sted.
- 1306 • Kommunal drift skal ikke organiseres i selskaper, foretak og andre styringsmodeller som både
1307 reduserer de folkevalgtes ansvar og gir befolkninga mindre rett til innsyn.

1308 Rødt skal være en aktiv og oppsøkende samarbeidspartner for de som blir berørt av de sakene som tas
1309 opp i bystyre, byråd og bydelsutvalg. Vi skal stille opp for enkeltpersoner som byråkrater og politikere
1310 trækker på.

- 1311 **Byrådet**
- 1312 Byrådssystemet – byparlamentarisme – forskyver makt oppover til en liten og godt betalt elite. Det er
- 1313 byrådet og kommuneadministrasjonen som styrer kommunen, ikke byens folkevalgte politikere. Dette gir
- 1314 et enda mindre demokratisk styringssystem.
- 1315 • Rødt vil avvikle byrådssystemet og vil invitere byens befolkning med på en idedugnad om
  - 1316 hvordan man i stedet kan få et demokratisk styresett i byen.
  - 1317 • Politiske beslutninger skal ikke delegeres fra folkevalgte organer til byrådet eller
  - 1318 administrasjonen.
  - 1319 • Budsjettforslag fra direktørene i kommunens virksomheter skal være tilgjengelig fra første dag,
  - 1320 altså fra direktørene sender sine forslag til byrådene. Kommunens ansatte og befolkninga for
  - 1321 øvrig skal ha rett til innsyn i budsjettbehandlninga fra første til siste dag. Dette for å sikre reell
  - 1322 mulighet for påvirkning.
- 1323 **Bydelsutvalgene**
- 1324 Bystyrets og byrådets budsjettildeling til bydelene må bygge på befolkningens faktiske behov for
- 1325 velferdstjenester. Nå får bydelene tildelt budsjettammer etter teoretiske fordelingsnøkler, og ikke etter
- 1326 befolkningas reelle behov for velferdstilbud. Rødt vil jobbe for et mer rettferdig fordelingsystem.
- 1327 • Bystyrets bevilgninger til bydelene – rammebevilgningene – er alt for trange. Bydelspolitikere
  - 1328 som er lojale mot bystyre og byråd tvinges dermed til å kutte i viktige velferdsoppgaver. Og
  - 1329 byrådet skyver hele tida ansvaret for velferdskutta over på bydelene. Bydelsutvalgene må få
  - 1330 definere de reelle behovene i bydelene, i samråd med innbyggerne, og så budsjettere på grunnlag
  - 1331 av det.
  - 1332 • Som innbygger i Oslo skal du ha rett på de samme velferdstiltakene uavhengig av hvilken bydel du
  - 1333 bor i.
  - 1334 • Rødt er for at Oslo fortsatt skal organiseres i bydeler leda av folkevalgte bydelsutvalg. Men for at
  - 1335 dette skal gi ei mer demokratisk ordning må bydelsutvalgene få politisk makt.
  - 1336 • Bydelsdirektøren skal ansettes av bydelsutvalget og ikke av byrådet. Direktøren skal stå til ansvar
  - 1337 for bydelsutvalget.
  - 1338 • Rødt vil gå imot forslag om sammenslåing av bydeler. Dette vil bare føre til mer byråkrati og
  - 1339 svekke den folkelige kontrollen med administrasjonen.
  - 1340 • Bydelene må få økonomiske rammer som svarer til de reelle velferdsbehovene blant bydelens
  - 1341 innbyggere.